

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

Občanská společnost v menším městě

Bakalářská práce

-

Vypracovala: Kristýna Nováková

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Forma studia: Prezenční

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Joukl Miroslav Ph.D.

Hradec Králové, 2016

Zadání bakalářské práce

Autor: Kristýna Nováková

Studium: F13103

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Název bakalářské práce: **Občanská společnost v malém městě**

Název bakalářské práce AJ: Civil society in a small Town

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem bakalářské práce je popsat současný stav občanské společnosti ve zvoleném malém městě. Práce má zejména poskytnout odpověď na otázky, zda v tomto městě existuje fungující občanská společnost, jací aktéři ji tvoří, jaké funkce občanská společnost plní a jak se na ni podílí mladá generace. Zvláštní pozornost je věnována úloze občanské společnosti v sociokulturním rozvoji města. Jedná se o empirické šetření s využitím smíšené metody, zejména s použitím řízených rozhovorů podle scénáře. Výběr vzorku bude upřesněn v průběhu řešení výzkumné úlohy.

Alan, J. 1995. Dialogy o občanské společnosti. Praha: Sociologické nakladatelství. Brokl, L. 2002. Hledání občanské společnosti. Praha: Nadace Josefa, Marie a Zdeňka Hlávkových. Edwards, T. 2010. Kulturní teorie: klasické a současné přístupy. Praha: Portál. Habermas, J. 2000. Strukturální přeměna veřejnosti. Praha: Filosofický ústav AV ČR. Horáková, H. 2012. Kultura jako všelék?: kritika soudobých přístupů. Praha: Sociologické nakladatelství. Hubáček, O., L. Opletalová, M. Matějů. 2009. Sociokulturní adaptace malých měst: kulturní a sociální změny v lokální společnosti 1999 až 2008. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Musil, J. 1967. Sociologie soudobého města. Praha: Nakladatelství Svoboda. Müller, K. 2002. Češi a občanská společnost. Praha: Nakladatelství Triton. Rakušanová, P. 2007. Povaha občanské společnosti v České republice v kontextu střední Evropy. Praha: Sociologický ústav AV ČR Strnadová, L. 2008. Soudobé podoby občanské společnosti. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Garantující pracoviště: Katedra sociologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D.

Oponent: Mgr. Josef Bernard, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 14.12.2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením PhDr. Joukla Miroslava Ph.D. samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 11. 5. 2016

Podpis autora

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Miroslavu Jouklovi, Ph.D. za odborné vedení, podnětné rady a lidský přístup. Mé díky patří i všem respondentům, kteří se podíleli na empirickém šetření. V neposlední řadě patří velké díky mé trpělivé rodině, která mne podporovala jak morálně tak finančně.

Hradec Králové, 2016

Anotace

Nováková, Kristýna 2016. *Občanská společnost v menším městě*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové. 126 s. Bakalářské práce.

Cílem bakalářské práce je popsat proměny a současný stav občanské společnosti ve zvoleném malém městě. Práce má zejména poskytnout odpověď na otázky, zda v tomto městě existuje aktivně fungující občanská společnost, jací aktéři ji tvoří, jaké funkce občanská společnost plní a jak se na ni podílí mladá generace. Práce se zabývá vazbami občanské společnosti na kulturním životě města. Zvláštní pozornost je věnována úloze občanské společnosti v sociokulturním rozvoji města. Jedná se o empirické šetření s využitím smíšené metody, zejména použitím řízených rozhovorů podle scénáře. Výběr vzorku bude upřesněn v průběhu řešení výzkumné úlohy.

Klíčová slova: občanská společnost, spolek, občanské sdružení, mládež, kultura

Annotation

Nováková, Kristýna 2016. *Civil Society in a small - town*. Hradec Králové: Faculty of Arts, University of Hradec Králové. 126 p. Bachelor Degree Thesis.

The target is to describe changes of present civil society in a place of residence. The thesis is going to provide an answer to questions of existence of active civil society, the major actors of its creation, exploring the function of civil society and the participation of young citizens. The thesis deals with the ties of civil society on the cultural life of the city. Special focus is on civil society in sociocultural expansion of the town. It is an empirical research based on the mixed methods, especially the method of directed interviews. The sampling will be stated during solving the research.

Key words: civil society, association, civil association, youth, culture

Obsah

Úvod	11
1 Stav dosavadního poznání	13
1.1 Občanská společnost - definice.....	14
1.2 Klasifikace pojmu občanské společnosti.....	15
1.3 Funkce občanské společnosti	15
1.4 Přístupy a funkce OS dle Skovajsy.....	16
1.5 Stát a občanská společnost	17
1.5.1 Politické strany a občanská společnost.....	17
1.5.2 Občan a politik.....	18
1.6 Vývoj občanské společnosti v ČR	18
1.7 Občanský sektor.....	19
1.7.1 Vlastnosti občanského sektoru	20
1.7.2 Typologie neziskových organizací občanského sektoru.....	20
1.7.3 Funkce občanského sektoru.....	21
1.7.4 Financování občanského sektoru	21
1.8 Neziskový sektor.....	22
1.8.1 Role neziskových organizací	22
1.8.2 Financování neziskového sektoru.....	22
1.9 Nevládní organizace	23
1.9.1 Subjekty nevládních neziskových organizací dle Dohnalové, Maliny a Mullera.....	23
2 Postup a výzkumné metody	27
2.1 Cíl výzkumu	27
2.2 Volba metod a technik.....	28
2.3 Cílová skupina a výběr vzorku respondentů	29
2.4 Průběh výzkumného šetření a sběr dat	30
2.5 Analýza dat.....	32
3 Výsledky	32
3.1 Popis a charakteristika obce	32
3.1.1 Historie města Týniště nad Orlicí	33
3.2 Vybrané charakteristiky obce.....	34
3.2.1 Demografická ročenka města 2005 až 2014.....	34
3.2.2 Informace z matriky MĚÚ v Týništi nad Orlicí za rok 2015.....	35
3.2.3 Zajímavosti z místního zpravodaje	35
3.3 Podnikání.....	36
3.4 Kriminalita v obci	36
3.5 Občanská vybavenost v obci.....	37

3.6 Sportovní činnost v obci.....	38
3.7 Dobrovolná činnost v obci	40
3.8 Informační prostředky obce	42
3.9 Spolková činnost v obci.....	45
3.9.1 Přehled historických spolků.....	45
3.9.2 Spolky a občanská sdružení v současnosti	46
3.9.3 Aktéři Občanské společnosti v Týništi nad Orlicí	48
3.9.4 Znalost spolků v obci.....	69
3.9.5 Hodnocení spolků	71
3.9.6 Spolková činnost respondentů	72
3.9.7 Občanská angažovanost a zájem o věci veřejné	73
3.10 Iniciativa občanů.....	77
3.10.1 Veřejné hlasování na webové stránce tyniste.bog.cz.....	78
3.11 Hodnocení lokálních autorit.....	79
3.12 Tradiční kulturní akce konané v obci	81
3.13 Angažovanost mladých lidí v kulturním životě obce	91
3.14 Problémové skupiny v obci - “Ohniskové skupiny”	93
3.15 Sounáležitost obyvatel s obcí.....	95
3.16 Církev - Římskokatolická farnost Týniště nad Orlicí.....	97
Shrnutí výsledků.....	101
Závěr.....	106
Seznam použitých pramenů	107
Seznam internetových odkazů	108
Seznam tabulek.....	111
Seznam příloh	112
Příloha č. 1 Scénář rozhovoru pro respondenty.....	113
Příloha č. 2 Scénář rozhovoru pro spolky	114
Příloha č. 3 Kódovaný rozhovor.....	115
Příloha č. 4 Tabulka s kódy a kategoriemi.....	122

Úvod

Profesor Lubomír Brokl působící na Univerzitě Hradec Králové věnoval značnou pozornost občanské společnosti a na toto téma publikoval mnohé knihy, které napomáhají k rozklíčování tak komplexního tématu jako je občanská společnost. Díky jeho přednáškám na půdě Filozofické fakulty se občanská společnost stala oblíbeným tématem závěrečných prací mnohých studentů. Občanskou společnost lze považovat za stavební kámen každého moderního demokratického státu a funguje jako “inkubátor” svobody jedinců, kteří se dobrovolně sdružují za určitými cíli a zájmy.

Samotný pojem občanská společnost patří v současnosti k nejdiskutovanějším a nejkontroverznějším termínům v českém prostředí. V současné době můžeme vymezit občanskou společnost jako prostor mezi oblastí soukromích zájmů a státem založenou na principech dobrovolného sdružování mimo sféry trhu, státu i soukromého života. Občanská společnost se opírá o principy demokracie, kde občan prostřednictvím participace má možnost ovlivňovat věci veřejné.

Tato práce si klade za cíl nejen obecně představit občanskou společnost a její funkce, ale i analyzovat občanskou společnost v menším městě, ověřit její existenci a modernizační proměny. Dále si klade za cíl prozkoumat, jakou měrou se mladá generace podílí na občanské společnosti. Díky této práci bude možné odpovědět na otázku participace obyvatel, mladých lidí a jak občanská společnost naplňuje zájmy obyvatel.

Za předpokladu, že se v obci nachází občanská společnost, byly zformulovány následující výzkumné otázky:

1. Existuje občanská společnost v obci Týniště nad Orlicí?
2. Jakou strukturu má občanská společnost v dané obci?
3. Jací aktéři občanské společnosti se v obci nacházejí?
4. Jaké funkce plní občanská společnost v obci?

Práce je členěna na několik částí. První část je zasvěcena dosavadnímu poznání, kde je sumarizace publikací, ze kterých bylo čerpáno. Dále představují problematiku občanské společnosti a její funkce včetně vymezení hlavních pojmů.

Druhá část letmo nastíní historický vývoj občanské společnosti v České republice a následně se věnuje výčtu subjektů občanské společnosti ve veřejné sféře České republiky a jejich charakteristikám. Druhou část práce uzavírají faktory, které občanskou společnost ovlivňují.

Další část by se dle interní terminologie pana profesora Lubomíra Brokla mohla nazvat “Malý teoretický model empirického šetření”, kde je vymezen postup, výzkumné metody, výběr reprezentativního vzorku. U výzkumu byla využita kvalitativní metoda s polostukturovanými rozhovory. Dále se zde nachází výčet aktivně působících organizací.

V poslední části bakalářské práce prezentují dnešní podobu občanské společnosti v malém městě.

V samém závěru práce najdeme shrnutí a závěr a v neposlední řadě seznam literatury, ze které bylo čerpáno.

V přílohách nalezneme scénář rozhovoru, ukázkou transkripce rozhovoru a způsob otevřeného kódování rozhovoru.

1 Stav dosavadního poznání

Pojem občanská společnost patří současně k nejdiskutovanějším a nejkontroverznějším termínům v českém prostředí a na základě této problematiky bylo publikováno mnoho prací a knih.

V obci Týniště nad Orlicí doposud neproběhl žádný obdobný výzkum tudíž ani neexistují publikace na téma občanská společnost.

Pro četnost publikovaných knih zabývající se občanskou společností nebyl problém s opatřením literatury ve Studijní a vědecké knihovně města Hradec Králové.

Významným autorem zabývající se občanskou společností je Lubomír Brokl se svojí publikací *Hledání občanské společnosti*.

Moje práce se převážně opírá o díla Karla Müllera - *Češi a občanská společnost*, *Občanská společnost* od Václava Nekvapila a *Občanská společnost: Současnost - Budoucnost - Minulost* od autorů Sohnalová, Malina a Müller.

Z díla *Občanský sektor* od autora Marka Skovajsy jsem vycházela z jeho definovaných funkcí občanské společnosti a následně jsem je srovnala s funkcemi občanské společnosti v malém městě.

V roce 2004 byl proveden výzkum na téma Občanská společnost, který navazoval na předešlý výzkum "Dárcovství a dobrovolnictví" z roku 2000. Výzkum byl proveden prostřednictvím agentury STEM -- Středisko empirického výzkumu a reprezentativní vzorek čítal 1018 obyvatel ČR.

Další výzkum občanské angažovanosti na vzorku 3 876 lidí proběhl v roce 2014 a autoři byly z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity a Centra občanského vzdělávání Fakulty humanitních studií Karlovy univerzity.

1.1 Občanská společnost - definice

V současné době můžeme vymezit občanskou společnost jako prostor mezi oblastí soukromých zájmů a státem založenou na principech dobrovolného sdružování mimo sféry trhu, státu i soukromého života. Občanská společnost se opírá o principy demokracie, kde občan prostřednictvím participace má možnost ovlivňovat věci veřejné.

“Při zkoumání občanské společnosti je nejčastěji využíván koncept neziskových organizací, které jsou insitucionalizovanou formou a součástí občanské společnosti, jakousi podmnožinou občanské společnosti.” [Rakušanová 2007: 16]

Důležitost vymezení pojmu občanské společnosti si kladou za úkol západní politické teorie a praxe.

“V dnešní době, kdy dochází k překotným ekonomickým, politickým i sociálním změnám, kdy se věci dějí, jak mnozí soudí, mnohem rychleji než dříve v minulosti, jsme konfrontováni se světem, jenž připomíná proměňující se mapu, již naskakují větší a větší měřítka, jež nejen oslabují naši detailní znalost této mapy, ale také podmiňují způsoby naší orientace v ní. Naše globalizace a evropské integrace, se vyznačuje také neúprosným růstem rizik a nejistot, jež zásadně ovlivňují nejen naše bezprostřední prožívání, ale také mnoho institucionální změny.” [Müller 2002: 13]

“Diskuze nabraly na intenzitě a zájem o problematiku občanské společnosti překročil hranice čistě akademických kruhů a stal se součástí také širší veřejné diskuze” [Calhoun 1993: 391]

Zhroucení komunistického režimu ve východních zemích bylo hybnou silou k rozpoutání vášnivé diskuze kolem občanské společnosti.

1.2 Klasifikace pojmu občanské společnosti

Koncept občanské společnosti se opírá jak o koncept normativní tak i empirický. Jeden z nejvýznamnějších analytiků občanské společnosti John Keane tvrdí, že pojem je možné používat jako analyticko-deskriptivní nástroj, prostředek strategického politického kalkulu i jako normativní ideál. [Keane, 2003: 3-4]

“Normativní a kritické užívání pojmu občanská společnost ovšem v současné době konkuruje empiricko-analytickému přístupu.” [L. Strnadová 2008: 104]

L. Strnadová datuje formování normativního pojetí od antiky až zhruba do 17. století kdy se vyznačovalo silně moralistickým, normativním pojetím občanské společnosti, v němž byla občanská společnost ideálem a vyžadovala od společnosti jistě ctnosti, které činili člověka morálním - ať již dle světských či božích zákonů. Osvícenci byli průkopníky myšlení, že je nutné na občanskou společnost nahlížet bez moralismu a zkoumat ji jako přirozenou věc.

V díle *Češi a občanská společnost*, jejímž autorem je K. Müller, se píše, že pojem občanské společnosti poukazuje jak na určitou kvalitu sociálních vztahů, tak na jistou společenskou strukturu, jež tuto kvalitu zajišťuje či vytváří. Dále autor poukazuje na to, že normativní a empirický způsob nejsou od sebe zcela dobře oddělitelné a je třeba porovnávat dílčí historické zkušenosti se zmíněnými principy a cíli konceptu občanské společnosti.

1.3 Funkce občanské společnosti

Za prioritní funkci občanské společnosti pokládá Tocqueville skutečnost, že by měla představovat prostor neomezeného a nezávislého lidského spolčování, jenž ve své nezávislosti vytváří ochranný val proti možné rozpínavosti státní moci, byť by byla mocí demokratickou - že totiž každá centrální moc, ať už má sebemenší pravomoci, má stálou tendenci ve jménu efektivnosti a akceschopnosti neustále expandovat.

Dle Taylora [1988: 4] můžeme v zásadě vymežit dvě krajní polohy tohoto požadavku, totiž občanské společnosti jako nezávislého ochranného valu proti rozpínavosti státu.

Ve **slabším smyslu** od občanské společnosti očekáváme existenci volných sdružení, jež nejsou pod poručnictvím státní moci.

V **silnějším smyslu** pak očekáváme, že se společnost jako celek může sama strukturovat a koordinovat svoje jednání skrze takové asociace, které jsou nezávislé na státní moci, přičemž souhrn a souhra těchto asociací může významně vymezovat a “ohýbat” chod státní moci. Je nezpochybnitelné, že v České republice existuje občanská společnost přinejmenším v prvním smyslu.

1.4 Přístupy a funkce OS dle Skovajsy

Funkce OS dle M. Skovajsy z díla *Občanský sektor*

- Poskytování služeb
- Ochrana hodnot
- Budování komunity
- Advokační funkce
- Sebevyjadřovací funkce
- Inovační funkce
- Filantropická funkce
- Charitativní funkce
- Podpora společenských změn
- Podpora pluralismu

[Skovajsa 2010: 42]

1.5 Stát a občanská společnost

Důležitým úkolem státu je vytvářet právní rámec pro činnost občanské společnosti a její rozvoj. Dále by se měl podílet na financování neziskových organizací a komunikovat s ní. Stát a občanská společnost by měli být ve vzájemném konsensu a to pomocí legislativy, dotačních a grantových programů jednotlivých ministerstev, obcí a krajů a státu.

“Nejde tedy ani tak o esenci občanské společnosti, jež by měla být odhalena, ale o zpochybnění manipulativního pragmatického užívání termínu pro politické a mocenské účely. Určitý ideál a neustálé odkazy na něj jim slouží k více či méně radikální kritice stavu soudobé společnosti a demokracie. Pojetí občanské společnosti, která jsou v souladu s politickým systémem, převládající státní, společenskou a ekonomickou mocí, se snaží zpochybnit. Usilují o to, aby překročili fasádu vlastní přirozenosti a nezbytnosti, již si kolem sebe každý systém založený na určité ideologii staví, a upozorňuje na to, že je třeba nahlížet pod povrch, nespojit se s tím, co nám převládající ideologie představují jako dané přírodou a automatickými mechanismy.” [L. Strnadová 2008: 106]

Následně také pomocí Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, která působí jako poradní orgán Vlády ČR. Občanská společnost nemůže existovat bez přičinění státu a státní rozpínavost musí být regulována občanskou společností. Špatný stín na občanskou společnost vrhá zpolitizování pojmu, kde negativním jevem je následná skepse obyvatel vůči občanské společnosti.

1.5.1 Politické strany a občanská společnost

„Politická strana je organizovaná skupina lidí sdružených na základě ideologického názoru nebo společného názoru (příp. obojího), jejímž hlavním cílem je získat podíl na moci. Politické strany lze považovat za nejdůležitější prostředek komunikace mezi občanskou společností a státem. Členství v politických stranách je na rozdíl od členství v nevládních organizacích exkluzivní, nikdo tedy nemůže být členem více než jedné strany.“ [Linek 2004: 3]

Politické strany mají plnit funkci prostředníka v komunikaci mezi občanskou společností a státem.

1.5.2 Občan a politik

„Občan svěřuje důvěru určitému politikovi nebo politické straně prostřednictvím neosobního mechanismu voleb. ... Také komunikace prostřednictvím masových médií bývá často asymetrická, respektive jednosměrná (od politiků k občanům) a příliš závislá na médiích a novinářích, kteří kladou otázky a vybírají témata.“ [Nekvapil 2008: 51]

Pro občany je důležitá vrcholná politika, která ovlivňuje život v daném státě. Ale občanství ve smyslu občanské společnosti představuje propojení lokálních zájmů, které nejsou předmětem politické intervence, ale představují způsob, jakým lze tyto zájmy naplňovat i bez státu.

1.6 Vývoj občanské společnosti v ČR

Stěžejní období rozkvětu občanské společnosti na území českých zemí datujeme do roku 1918. Toto období je pokládáno za zcela klíčové pro vznik, vývoj a formování občanské společnosti. Fenomén rozmachu lze datovat do roku 1938. K. Müller analyzoval následující období jako “stagnační” či “destruktivní” svojí povahou.

“Pokud jde o rozvoj české občanské společnosti a jejích forem, období do roku 1918, respektive do roku 1938, je obdobím vytváření a zakládání v jistém smyslu prvotních a pro budoucí rozvoj určujících předpokladů, forem, sociálně psychologických a kulturně-civilizačních vzorců a stereotypů české občanské společnosti.” [K. Müller 2002: 19]

“Křehká struktura občanské společnosti a eventuální tendence k její vyšší kvalitě byla ve střední Evropě téměř zcela zničena. Nejdříve ve jménu národa a poté ve jménu proletariátu.” [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 90]

K. Müller konstatuje, že škála odborné literatury zabývající se teoretickým konceptem občanské společnosti u nás, je poměrně řídká a vyznačuje se nedostatečnou konceptualizací.

“Pojem občanská společnost je většinou používán jako samo-zřejmý a neznám rozsáhlejší práci nějakého českého autora, která by se systematicky zabývala argumentační diskusí různých přístupů, a pokud ano, tak pouze jako okrajovým problémem jiného tématu a často také s jiným pojmoslovím. Těchto prací je naopak velké množství.” [K. Müller 2002: 21]

Z daného pramení to, že koncept občanské společnosti se v našich podmínkách vyznačuje nedostatečnou zaměřeností. Jako stěžejní autory zabývajícími se konceptem občanské společnosti musíme řadit jména jako např. V. Havel, P. Pithart a F.Šamalíka.

1.7 Občanský sektor

Občanský sektor je založen na dobrovolnosti jednotlivých občanů, kteří se sdružují do organizací, ve kterých realizují určité místní potřeby a zájmy občanů a společnosti.

Jan Sokol se pokusit vymezit definicí následovně: *“Občanský sektor je spontánní a vždy dílčí sebe-organizace individualizované společnosti okolo veřejných zájmů.”* [Sokol 2002: 6-7]

„Dobrovolným organizacím a nadacím vdčíme za původ mnoha služeb zdravotnických, sociálních, i ve vzdělání. Většina z nich podporuje solidaritu s méně schopnými, nemocnými nebo postiženými lidmi, pomoc chudým a vyloučeným, starým i mladým, solidaritu mezi zaměstnanými a nezaměstnanými, ženami a muži, generacemi, mezi regiony více a méně prosperujícími. Dobrovolné organizace přispívají proti sociálnímu vyloučení, sexuálnímu zneužívání žen a dětí, rasismu a xenofobii, hrají úlohu v pozitivním ovlivňování veřejného mínění ve prospěch demokracie, v ekonomicky méně vyspělých zemích poskytují nouzovou pomoc, často pracují v problémových oblastech.“ [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 57]

Tyto rysy jsou typické pro nestátní neziskové organizace.

1.7.1 Vlastnosti občanského sektoru

Spontálnost

“Občanský sektor vzniká nutně zdola, dobrovolným rozhodnutím a činností “obyčejných” lidí, jak to přesně vyjadřuje označení nevládní či nestátní sektor.” [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 57]

Rozmanitost

Občanský sektor tvoří samostatné dílčí skupiny a organizace.

Veřejný zájem

Jednotlivé skupiny a organizace se sdružují na základě společných zájmů.

Občanské prostředí

“O občanském sektoru lze mluvit jen tam, kde se organizuje na rovnosti založené a vysoce individualizované společnosti, nezávisle na tradičních strukturách příbuzenských, místních, stavovských nebo církevních.” [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 57]

1.7.2 Typologie neziskových organizací občanského sektoru

- a) Veřejně prospěšné - jak vyplývá z názvu, mají uspokojit potřeby veřejnosti.
- b) Vzájemně prospěšné - jež jsou zakládány zejména pro vzájemnou podporu občanů a právnických osob. Mají plnit funkci uspokojování zájmů členů organizace.

1.7.3 Funkce občanského sektoru

“Cílovou funkcí občanského sektoru není zisk ve finančním vyjádření, ale přímé dosažení užítku, plnění vytčených cílů definovaných jako poslání organizace.” [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 97]

Funkce občanské sektoru uvádí P. Frič následovně: *“Je to funkce servisní (poskytování služeb nejrůznějšího druhu), inovační (tzv. inkubátor nových idejí), funkce ochrany práv a sociální změny, expresivní a školící funkce (prostor pro sebevyjádření členů jak v individuálním, tak i ve skupinovém smyslu), komunitní a demoratizační funkce.”* [Frič 2000: 52-53]

Tedy v zájmu každé organizace by neměl být přednostně zisk, ale především dosažení vytčených cílů.

1.7.4 Financování občanského sektoru

O roce 1989 můžeme mluvit jako o rozpuku financování občanského sektoru.

S. Ideální pro neziskovou organizaci je rovnoměrné financování a to do tří oblastí – veřejné rozpočty, dárcovství a vlastní zdroje.

Pro většinu nevládních organizací je tato idea financování veřejného sektoru utopíí. V USA je běžnou praxí, že je veřejný sektor nejčastěji financován z dárcovství od firem, komunit i jednotlivců, evropské země jsou odkázány na dotační programy pro nevládní sektory. Společným znakem pro celý svět je financování pomocí vlastních zdrojů, které tvoří minimální výskyt. Bude trvat ještě mnoho let, nežli nevládní organizace budou schopny odpoutat se od nezávislosti na státu.

1.8 Neziskový sektor

Vysoký počet neziskových organizací první Československé republiky navazoval na tradici, která začala v 19. století, kdy až do roku 1848 byla situace ovlivněna zejména romantismem, osvícenstvím a národním hnutím.

Československo po svém vzniku (1918) patřilo celých dvacet let k nejdemokratičtějším zemím, kde se neustále rozvíjela ochrana lidských práv.

S příchodem druhé světové války byl rozkvět moderní demokracie násilně potlačen.

1.8.1 Role neziskových organizací

a) Participativní

občané se sdružují v neziskových organizacích a snaží se docílit společných zájmů a požadavků. Tímto se aktivně podílí na dění v obci, kraji či státu a zároveň s sebou nesou odpovědnost za tyto rozhodnutí.

b) Servisní

služby neziskových organizací jsou především poskytovány skupině lidí, kteří své potřeby nejsou schopni uspokojit jinde. [Rakušanová 2007: 29]

1.8.2 Financování neziskového sektoru

Ministerstvem

Obcí

Krajem

1.9 Nevládní organizace

“Demokratický stát nechává sdružením a dalším institucím občanské společnosti co nejširší prostor působení, do kterého nesmí zasahovat, nedochází-li ke konfliktu se zákonem.” [Nekvapil 2008: 41]

Všechny instituce se musí stejně tak jako stát pohybovat v rámci principů Ústavy ČR.

Principem nestátních neziskových organizací je v zabezpečení veřejných služeb, které stát není schopen poskytnout nebo je zajistit efektivně.

Klasifikace nestátních neziskových organizací vychází z mezinárodního standardu a zavedla tyto instituce: nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, střední školy, základní školy, školská zařízení, předškolní zařízení, zdravotnická zařízení, sdružení (svaz, spolek, společnost), politické strany, hnutí, církevní organizace, organizační jednotky politické strany, hnutí, stavovské organizace - profesní komory, zájmová sdružení právnických osob. [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 100]

1.9.1 Subjekty nevládních neziskových organizací dle Dohnalové, Maliny a Müllera

- Občanské sdružení
- Obecně prospěšná společnost
- Nadace a nadační fondy
- Církev

Tabulka č. 1 Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 2009 - 2012

Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 2009 - 2012				
Rok	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšná společnost
2009	68 631	429	1 168	1 813
2010	72 111	449	1 205	1 958
2011	75 627	455	1 269	2 126
2012	77 801	458	1 278	2 183

Tabulka: Autorka, zdroj: www.neziskovky.cz

Občanské sdružení

Díky novelizaci občanského zákoníku, který provedl např. následující úpravy: „*Občanská sdružení, vzniklá podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, se od 1. 1. 2014 považují za spolky podle nového občanského zákoníku. Sdružení bude muset pouze v případě, pokud by jeho název nebyl v souladu s ustanoveními nového občanského zákoníku, tedy např. tehdy, kdy název subjektu obsahuje pojem " sdružení", svůj název změnit a to do 1. 1. 2016.*“ [<http://obcanskyzakonik.justice.cz>]

Jsem si novelizace vědoma a ve své práci pracuji s původní terminologií.

Občanské sdružení je typickým právním představitelem nestátní neziskové organizace. Občané mohou zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení nevyjímaje odborové organizace a sdružovat se v nich. Nesmí vznikat sdružení, kde lze nalézt prvky rasismu, xenofobie, radikalismu, genderové diskriminace, diskriminace na základě náboženského vyznání.

Občanská sdružení nevznikají za účelem dosažení zisku. Zisk nesmí být hlavním cílem, nýbrž prostředkem k dosažení onoho cíle. Nicméně pro efektivní chod o. s. je nutné dosahovat zisku pomocí komerčních aktivit. Následný zisk je využit na financování

vlastních projektů. „Hlavní motivací k zahájení podnikatelské činnosti bývá potřeba dlouhodobé finanční stability a nezávislosti.“ [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 103]

„Založení občanského sdružení je velmi jednoduché, povinnosti, které má vůči státu, jsou minimální. Sdružení jsou zakládána jak za účelem ochrany zájmů svých členů (např. pro účast ve správních řízeních), tak k plnění obecně prospěšných cílů. Členy o. s. mohou být jak fyzické, tak právnické osoby.“ [Nekvapil 2008: 41]

Občanské sdružení může vzniknout za podmínek, pokud jsou alespoň 3 občané České republiky, z nichž alespoň jeden musí dosahovat více než 18 let.

Nadace

Za první republiky existovala rozsáhlá tradice čítající více než 2 000 nadací, které podporovali studenty. Mezi dárce patřili církve, spolky či dobročinná bratrstva.

Po nástupu socialismu byl veškerý majetek a prostředky nadacím zabaven a po dalších 50 let byl pojem nadace cizím. Renesance nadacím nastala až v roce 1997 v podobě právního vymezení pojmu.

„Nadace je neziskovou organizací, jejímž cílem je poskytovat finanční příspěvky jiným subjektům. Její právní základ tvoří zákon číslo 227/1997 Sbírky o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů platný od 1. 1. 1998. Příspěvky poskytuje nadace z výnosů z nadačního jmění a z ostatního majetku nadace. Orgány nadace jsou správní, případně také dozorčí rada (nebo revizor) a ředitel.“ [Nekvapil 2008: 42-43]

Tento zákon měl podíl na velkém úbytku nadací. Ke konci roku 1997 bylo u nás evidováno přes 5 000 nadací. K 19. 3. 1999 byl počet zredukován na 144 nadací. V následujících letech trend nadací stoupal. Pravděpodobně již nikdy nedosáhne počet nadací jako před schválením zákona.

Novodobé nadace se zaměřují na dosahování obecně prospěšných cílů. Nejvíce podporuje oblast vzdělání, kultury, sociální a zdravotní oblasti. Nadace již tolik nevěnují pozornost oblastem jako je ochrana lidských práv a rozvoj občanského sektoru.

Nadační fond

„Nadační fond je zaměřen na dosahování obecně prospěšných cílů (rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv, přírodního prostředí, kulturních památek, rozvoj vědy, vzdělávání, tělovýchovy).” [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 102]

Nadační fond je stejně jako nadace nezávislý subjekt finanční povahy. Rozděluje finanční prostředky na podporu veřejně prospěšných aktivit a projektů. Nadační fond byl zaveden do českého právního řádu jako alternativa k nadacím.

Rozdíl mezi nadací a nadačním fondem je, že nadační fond nemusí mít trvalý charakter a výnosnou povahu. U nadačního fondu není vymezena minimální výše vkladu zřizovatele a audit se provádí, pokud majetek či náklady přesáhnou 3 miliony Kč.

Společným rysem pro nadace a nadační fondy je jejich zastřešující organizace - Fórum dárců, která sdružuje nadace a nadační fondy, které se přihlásily k pravidlům etického chování a které se podílejí na rozvoji českého nadačního prostředí. [Zdroj: www.donorsforum.cz]

Obecně prospěšné společnosti

Tato právní forma je unikátem v ČR a na Slovensku, v zahraničí se se s touto právní formou nesetkáme.

Jak z názvu vyplývá obecně prospěšná společnost má zejména poskytovat veřejnosti obecně prospěšné služby. Pro všechny uživatele platí stejné podmínky a to že její hospodářský výsledek (zisk) nesmí být zneužit ve prospěch zakladatelů, členů nebo zaměstnanců ba naopak musí být využit na poskytování služeb, pro jaký byla založena.

Financování je založeno nejen na vlastních příjmech, ale i na dotacích z veřejných rozpočtů nebo příspěvky fyzických či právnických osob.

„Tento typ nevládní organizace vzniká za účelem poskytovat obecně prospěšné služby všem (nejen svým členům) za stejných podmínek. Služby může poskytovat i za finanční úplatu, příjmy však musejí být využívány jen na rozvíjení těchto služeb nikoli pro vytváření zisku. Vznik a činnost obecně prospěšných společností (o. p. s.) upravuje zákon č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů od 1. 1. 1997.“ [Nekvapil 2008: 42]

Církev

Názory se zcela neztotožňují s působením církve v občanském sektoru: *„Je to dáno jednak státním financováním činnosti církví, které je vedle pomoci ze zahraničí, dosud nárokové, a také tím, že posláním církevních společností je kultivovat vztah k transcendentnu.“ [Dohnalová, Malina, Müller 2003: 104]*

Administrativní zásahy církev považuje za značné omezování jejich svobody. V jejich nezávislosti na státu jim brání to, že doposud neproběhlo majetkové narovnání z období konfiskace majetku.

2 Postup a výzkumné metody

2.1 Cíl výzkumu

Tato práce si klade za cíl nejen obecně představit občanskou společnost a její funkce, ale i analyzovat občanskou společnost v menším městě, ověřit její existenci a modernizační proměny. Dále si klade za cíl prozkoumat, jakou měrou se mladá generace podílí na občanské společnosti.

Chceme zjistit, zda existuje občanská společnost v malém městě a upozornit na význam často opomíjené role kultury v rozvoji města. Výzkum se zaměřil na problémy aktivně fungující občanskou společnost, jací aktéři ji tvoří, jaké funkce občanská

společnost plní a jak se na ni podílí mladá generace. Práce má zjistit vazby občanské společnosti na kulturním životě města.

Výzkum má především odpovědět na otázky, zda existuje aktivní občanská společnost v obci Týniště nad Orlicí a jak se na ni podílí mladá generace.

Hlavní výzkumné otázky byly zvoleny následovně:

1. Existuje občanská společnost v obci Týniště nad Orlicí?
2. Jakou strukturu má občanská společnost v dané obci?
3. Jací aktéři občanské společnosti se v obci nacházejí?
4. Jaké funkce plní občanská společnost v obci?

2.2 Volba metod a technik

Bylo zvoleno empirické šetření s využitím kvalitativní metody polostrukturovaných rozhovorů tedy rozhovorů podle scénáře.

“ Jedná se o rozhovor, který vychází ze seznamu otázek nebo témat (tzv. návodu), jež je nutné probrat. Tento seznam má zajistit, že se dostane na všechna důležitá témata. Je na tazateli, v jakém pořadí získá informace, které osvětlí daný problém. Zůstává mu i volnost přizpůsobovat formulace otázek dle situace. Tento typ rozhovoru dává tazateli možnost co nejvýhodněji využít čas k interview, umožňuje mu provést rozhovory s několika lidmi strukturovaněji a ulehčuje jejich srovnání. ” [Hendl 2005: 174]

Předem je připravena pouze základní osnova rozhovoru - tématické okruhy, případně několik klíčových dotazů. Technika je zvolena doslovná transkripce, kdy rozhovory jsou přepisovány ze záznamového zařízení. Rozhovory probíhali metodou tzv. „Face to face.“

Pro spolkovou činnost jsem zvolila standardizovaný typ rozhovoru, kdy byly dány jasně formulované otázky bez jakýchkoliv doplňkových otázek. Rozhovory byly prováděny přes webové rozhraní. Jinak tomu bylo u provedeného rozhovoru s ředitelem Kulturního centra s panem T. Kavkou, kde jsem provedla polostrukturovaný rozhovor.

2.3 Cílová skupina a výběr vzorku respondentů

Výběr vzorku respondentů je směrodatný proces, kdy pochybení v této části znamená komplikace či znehodnocení výsledků při zkoumaném problému. K dosažení relevantních informací jsem kladla zřetel na to, aby zkoumaný vzorek souvisel s konkrétními otázkami týkajícími se dané oblasti, tedy Týniště nad Orlicí.

Při způsobu výběru vzorku jsem vycházela z předem určených výzkumných otázek. Vybrala jsem 15 respondentů, z toho bylo 7 žen a 8 mužů ve věkové skladbě ženy od 24 do 55 let, muži od 23 do 53 let.

Představení vzorků respondentů

Rozhovory byly provedeny s 15 respondenty ve věkové kategorii od 23 let do 55 let.

Tabulka č. 2 Seznam respondentů

Pohlaví	Věk	Ekonomická aktivita
Muž	28 let	Zaměstnaný
Muž	35 let	OSVČ
Muž	24 let	Zaměstnaný
Muž	23 let	Zaměstnaný
Muž	29 let	Zaměstnaný
Žena	25 let	Student
Muž	29 let	Zaměstnaný
Žena	27 let	Zaměstnaná
Žena	24 let	Student
Žena	45 let	OSVČ
Muž	23 let	Student
Žena	25 let	Zaměstnaná
Žena	47 let	Zaměstnaná

Muž	53 let	OSVČ
Žena	55 let	Zaměstnaná
Vysvětlivka: OSVČ -osoba samostatně výdělečně činná, S – student, Z - zaměstnaný		

Tabulka: Autorka

Tabulka č. 3 Seznam respondentů spolkové činnosti

Název	Jméno zástupce
U.F.O.	Proche Jiří
Spolek přátel města Týniště n./Orl.	Koldinský Libor
Galeri Jaroslava Dostála	Tomášik Štěpán
Svaz tělesně postižených v České republice - Týniště nad Orlicí	Zahrádka Petr
SDH, JSDH Týniště nad Orlicí	Sith Roman
Sportovní klub města Týniště nad Orlicí	Zíma Václav
Český svaz chovatelů Základní organizace Týniště nad Orlicí	Vaník Jan
Kulturní centrum Týniště nad Orlicí	Kavka Tomáš
Mateřské centrum Ratolest	Koubová Marie

Tabulka: Autorka

2.4 Průběh výzkumného šetření a sběr dat

Na základě položených výzkumných otázek jsem sestavila scénář rozhovoru pro spolky a respondenty. Otázky na respondenty se členily do tří kategorií. Jako “zahřívací kolo” jsem začala pokládat otázky informačního charakteru, jako byl věk, ekonomická aktivita, volný čas, informační zdroje obce. Dále jsme pozvolna přešli k tématům, kde respondenti měli hodnotit kvalitu informovanosti obyvatel, občanskou vybavenost, kulturní akce, znalost spolků.

V poslední části se skrývali otázky citlivějšího charakteru jako role církve v životě, hodnocení lokálně činných obyvatel, patriotismus, sounáležitost s obcí a názor na poslední komunální volby.

Scénář rozhovoru pro spolky splňoval pouze informační charakter a ve scénáři se nacházeli otázky jako kolik má spolek členů, kdy byl založen, zda je financován obcí, zda spolupracuje s jinými spolky či s politickou stranou.

Respondenti byli záměrně vybráni mladšího věku, to abych docílila rozklíčování primární otázky, jak se podílí na funkci občanské společnosti mladá generace.

Každý z respondentů byl osloven prostřednictvím emailu nebo telefonicky. Nikdo z oslovených respondentů neměl problém mi poskytnout rozhovor.

U oslovených spolků jsem se setkala s nadšenými reakcemi, že má o jejich činnost někdo zájem. Nicméně na mou žádost o rozhovor nereagoval Spolek kultury na dosah a místní církvev.

Veškeré rozhovory se nesly v přátelském duchu v místních kavárnách nebo u respondentů doma či v místě spolkové činnosti. Vždy jsem místo prováděného rozhovoru nechala na samotném respondentovi, to aby se cítil co nejlépe. Snažila jsem se vyvarovat sugestivních otázek a otázkám dvojího charakteru. Nikdo z respondentů neobdržel seznam otázek. V mém zájmu bylo od respondentů získat, co nejspontálnější a nejupřímnější odpovědi.

Každému z respondentů jsem objasnila záměr mého rozhovoru a výzkumu a všechny respondenty jsem ujistila, že rozhovory budou zapisovány anonymně a budou zveřejněny pouze informace, jako je jejich věk, pohlaví a ekonomická aktivita.

Samozřejmě u představitelů spolkové činnosti jsou jména uvedena.

Výzkum byl nakonec proveden s patnácti respondenty a s osmi spolky.

Veškeré rozhovory s respondenty byly zaznamenány na diktafon a každý z rozhovorů trval přibližně stejnou dobu - zhruba patnáct minut. Výjimkou byl rozhovor prováděný s ředitelem Kulturního centra, kdy otázky byly komplexnějšího charakteru a rozhovor trval přibližně jednu hodinu.

Rozhovory se nesly v přátelském duchu a veškerá nervozita jak ze strany respondenta, tak z mé strany byla eliminována.

Od všech jsem získala informace, která jsem potřebovala, následně jsem jako poděkování za poskytnutý rozhovor každému z respondentů dala čokoládu. Každý z dotazovaných chce být seznámen s výsledky mého výzkumu.

2.5 Analýza dat

Každý rozhovor jsem se snažila záhy po rozhovoru přepsat a zvolila jsem podle Hendla transkripci doslovnou.

Doba přepisu se odvíjela od délky rozhovoru. Díky dobré kvalitě nahrávek jsem s přepisem neměla větší komplikace. Standardní rozhovory v délce patnácti minut jsem přepisovala zhruba jednu hodinu. Obsáhlý rozhovor s ředitelem Kulturního centra trval nejdéle - zhruba pět hodin.

Rozhovory prováděné s respondenty jsem zapracovala do přehledných tabulek, které měly podobu matice a jednoznačně se z nich daly určit výsledky výzkumu.

3 Výsledky

3.1 Popis a charakteristika obce

Název obce: Týniště nad Orlicí

Kraj: královehradecký

Okres: Rychnov nad Kněžnou

Zeměpisná souřadnice: 50°8'57" s. š., 16°7'51" v. d.

Katastrální výměra: 5244 ha

Nadmořská výška: nadmořské výšce 253 m n. m.

PSČ: 517 21

Starostka: Ing. Jana Galbičková

3.1.1 Historie města Týniště nad Orlicí

Týniště nad Orlicí je město v Královéhradckém kraji v okrese Rychnov nad Kněžnou. První písemný záznam o obci je z roku 1336. Obec se ve vývoji nikterak nelišila od ostatních. Přelomový rok pro obec Týniště nad Orlicí byl 1874, kdy byly otevřeny dvě nově vystavené železniční tratě, jedna Severozápadní z Hanušovic do Prahy a druhá z Meziměstí do Chocně patřící společnosti Státních drah. Tímto počinem město zažívalo skutečný převrat. Z původně dosti chudého řemeslnicko-zemědělského městečka se stalo Týniště nad Orlicí důležitou dopravní křižovatkou. Tento počín zapříčinil rozkvět místního průmyslu v obci Týniště - převážně průmysl koželužnictví, dřevařství a strojírenství.

Dne 14. ledna 1874 po dráze spojující Letohrad a Hradec Králové projel historicky úplně první vlak.

V druhé polovině 19. století Týniště dočkalo přeměny svého vzhledu. Původní dřevěné domky, které lemovaly náměstí, byly nahrazeny domky zděnými. Následně probíhala revitalizace ulic potažmo celých čtvrtí a výstavbě nových domů nic nebránilo.

V roce 1850 zanikl výraz městečko a byl nahrazen výrazem městys. Týniště se oficiálního povýšení z městysu na město dočkalo 1. února 1914, kdy jej za město jmenoval císař František Josef I.

3.2 Vybrané charakteristiky obce

3.2.1 Demografická ročenka města 2005 až 2014

Tabulka č. 4 Vývoj počtu obyvatel v Týništi nad Orlicí

Tabulka č. 4 Vývoj počtu obyvatel v Týništi nad Orlicí									
Rok	Počet obyvatel k 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovaní	Vystěhovaní	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav k 31.12.2014	Střední stav k 1.7.
2006	6303	43	76	146	167	-21	-54	6249	6287
2007	6249	62	64	201	132	69	67	6316	6285
2008	6316	70	66	164	138	26	30	6346	6339
2009	6346	63	50	143	138	5	18	6364	6347
2010	6364	68	77	133	134			6354	6361
2011	6244	54	72	154	114	40	22	6266	6253
2012	6266	62	81	150	123	27	8	6274	6274
2013	6274	59	54	128	142	-14	-9	6265	6276
2014	6265	61	71	152	179	-27	-37	6228	6242

Tabulka: Autorka, Zdroj: www.czso.cz

Jak je patrné z tabulky, v posledních dvou letech dochází k odlivu obyvatel. Nejedná se o rapidní úbytek, ale z tabulky je zřejmé, že pokud vývoj počtu obyvatel v Týništi nad Orlicí bude mít tyto klesající tendence, do budoucna to může být problém. Celorepublikový problém stárnutí populace je vidět v roce 2014, kdy mortalita převyšuje natalitu o 10 jedinců.

Migraci obyvatel z obce přisuzují především omezeným pracovním příležitostem, kdy se mladí lidé stěhují za prací do přilehlých velkých měst jako například Hradec Králové, Pardubice, Rychnov nad Kněžnou. Ve svém okolí pozorují tendence mladých

obyvatel stěhovat se do měst, kde úspěšně vystudovali vysoké školy a mají vyšší šanci uplatnit se v odvětví vystudovaného oboru.

3.2.2 Informace z matriky MĚÚ v Týništi nad Orlicí za rok 2015

Počet obyvatel k 1.1.2016 je 6 148, z toho muži 2986, ženy 3162.

Pod Týniště nad Orlicí spadají přilehlé vesnice

Křivice	187 obyvatel
Petrovice	208 obyvatel
Petrovičky	168 obyvatel
Rašovice	164 obyvatel
Štěpánovsko	207 obyvatel
Týniště n.Orl.	5214 obyvatel

3.2.3 Zajímavosti z místního zpravodaje

- Nejčastěji užívaná jména pro nově narozené děvčata byly Barbora a Eliška s četností výskytu 4. Následně Amélie a Josefína s četností výskytu 2.
- Nejčastější užívaná jména pro nově narozené chlapce byli Mětěj, Jan a Daniel s četností výskytu 3. Dále Michal, Šimon a Jakub s četností výskytu 2.
- Manželství uzavřelo v obřadní síni v Týništi nad Orlicí 15 párů.
- V roce 2015 se odstěhovalo 145 občanů, k trvalému pobytu se přihlásilo 160 občanů.
- Nejstarší občankou města je paní Rosálie Mauerová z Týniště nad Orlicí, která letos oslaví 96 narozeniny.
- V roce 2015 zemřelo 73 občanů z toho 33 žen a 40 mužů.

3.3 Podnikání

Týniště nad Orlicí se může pyšnit bohatou historií dřevařského a koželužnického průmyslu a to zejména díky železniční křižovatce.

V současné době v obci působí přes 70 firem, podniků či soukromých podnikatelů.

Největším zaměstnavatelem v obci je ASSA ABLOY, kde se vyrábí zámky pro automobilový průmysl. Zámkařská společnost poskytla zaměstnání více než 400 lidem.

Dalším neméně důležitým zaměstnavatelem je EKO - CONTAINER SERVICE, který se zabývá internetovým prodejem nových i repasovaných IBC kontejnerů, sudů a kanystrů. Společnost poskytuje zaměstnání zhruba 30 lidem.

Posledním větším zaměstnavatelem je INGTOP METAL s počtem 49 zaměstnanců.

Nejen díky těmto společnostem se Týniště může pyšnit nízkou nezaměstnaností. Koncem roku 2015 bylo 1 699 osob v Rychnovském kraji evidováno na úřadě práce.

V březnu 2016 dosáhla míra nezaměstnaných od 15 - 64 let na pouhých 89 lidí.

[portal.mpsv.cz]

3.4 Kriminalita v obci

Od roku 2013 má převážně klesající tendenci. Nízká kriminalita souvisí s nízkou mírou nezaměstnaných obyvatel. V naší obci působí Městská policie Týniště nad Orlicí a Státní policie. Usnesení Rady města ze dne 1. 2. 2016 rozhodlo o vytvoření Komise, která slouží jako prevence kriminality. Všichni respondenti shledávají obec Týniště jako klidné město

“Myslím, že v tomto směru jsme bezpečné městečko.” (M, 23 let, student)

“Nemyslím si, že tady nějaká problémová skupina je.” *“Ano - proto považuji toto město za klidné.”* (M, 24 let, OSVČ)

“Řekl bych že ne, žádné závažnější problémy nepozoruji. Jako jsou tu mladý lidi, kteří nepracují a jen se poflakují městem, ale to je normální v každém městě, navíc nic neničí a jsou klidní.” (M, 28 let)

3.5 Občanská vybavenost v obci

Dominantou náměstí je nově zrekonstruovaný úřad. V obci působí jak státní tak i městská policie, dobrovolní hasiči a městská poliklinika, kde mají zázemí praktičtí i specializovaní lékaři. V obci je kino, které je bohužel nevyužíváno - nestačilo držet krok s velkými multikiny. Kulturní dům města Týniště procházel dvouletou revitalizací a nyní je znovu otevřen a poskytuje obci nevídané možnosti v rozvoji kultury. Jsou zde dvě mateřské školy, jedna základní škola, základní umělecká škola. K obci patří vlakové nádraží. Týniště jakožto důležitý bod železniční infrastruktury si zasloužilo kompletní přestavbu nádražní budovy včetně nových nástupišť. Dále se v obci nachází pošta, dvě banky a obec disponuje i vlastním MHD. Dále se tu nachází místní pískník, který v letních měsících slouží jako veřejné koupaliště Pro volnočasové aktivity dětí a adolescentů je tu Dům dětí a mládeže. V neposlední řadě v obci najdeme několik restaurací, barů, hospod a menších a větších obchodů.

Jedenáct z patnácti respondentů je spokojena s občanskou vybaveností obce, obyvatele jsou méně spokojeni s jejich využíváním. Všichni respondenti došli ke společnému závěru, že nejméně využívaný prostor je nově zrekonstruované Kulturní centrum.

“Určitě. Kino v době multikin nemá smysl na takto malém městě provozovat. Restaurací a různých osvěžoven máme v Týništi také spoustu. Knihovna funguje, podle mého názoru, dobře. Divadlo je nově zrekonstruované a připravené na akce velkých rozměrů. To, že je tu nikdo nedělá, je věc druhá.” (M, 23 let)

“Kino, divadlo tady je, ale vůbec se nevyužívá. Byl bych rád kdyby se to v budoucnu změnilo. Co se týče restaurací, tak těch je tady dost a i kvalitních. A knihovna plní to co má, k tomu nemám co dodat.” (M, 24 let)

3.6 Sportovní činnost v obci

Obec poskytuje místním sportovcům širokou škálu sportovišť. Týniště nad Orlicí má vlastní atletický stadion a fotbalové hřiště. Sportovní klub města má více než 500 členů, kteří působí ve 12 oddílech – v oddíle fotbalu, atletiky, kanoistiky, kuželek, tenisu, košíkové, stolního tenisu, odbíjené, sálové kopané, střelby, kulečnicku a orientačního běhu. V obci působí fitness klub, který je členěn na dvě kategorie a to posilovna a kreativní zóna, kde probíhají pravidelné lekce např. aerobiku, Tai ji, Power jógy, Jumping a kruhový trénink.

V roce 2002 byl založen Bowling club, který se těší velké oblibě. Dále se tu nachází místní písničk, který v letních měsících slouží jako veřejné koupaliště.

Tabulka č. 5 Spokojenost s počtem sportovišť

	Dostatečný počet sportovišť	Absence sportoviště
M 28 Z	1	Skatepark
M 35 O	1	x
M 24 Z	1	Venkovní posilovna
M 23 S	1	Plavecký bazén
M 29 O	1	Workout hřiště
Ž 25 S	1	Workout hřiště
M 29 Z	0	Cyklostezky, koupaliště/bazén, skatepark
Ž 27 Z	1	x
Ž 24 S	1	x
Ž 45 O	1	Tenisové kurty
M 23 S	1	Zimní stadion
Ž 25 Z	0	Bazén, kuželky
Ž 47 Z	0	Bazén, kuželky, kino, hřiště, cvičení pro ženy, zimní stadion
M 53 O	0	Zimní stadion, více dětských hřišť, bazén
Ž 55 Z	0	Krytý bazén, zimní stadion, skatepark
(Vysvětlivky: S= student, Z= zaměstnaný, O=Osoba samostatně výdělečně činná, 1=Ano, 0= Ne		

Tabulka: Autorka

Deset respondentů je spokojeno s počtem sportovišť a jejich kvalitou. Většina nemá pocit absence nějakého sportoviště. Pět respondentů bylo s počtem sportovišť nespokojeno.

Respondenti uváděli absenci následujících sportovišť:

Bazén, zimní stadion 4

Skatepark, workoutové hřiště 3

Kuželky 2

Cyklostezka, tenisové kurty 1

“Na velikost našeho města se mi počet sportovišť zdá dostatečný, jediný dobře vybavený skatepark mi zde chybí.” (M, 28 let, zaměstnaný)

“Nemohu nic namítnout, jsem spokojen. Chybí mi tu jen plavecký bazén.” (M, 23 let, student)

“To zase ano, je jich tu dost a každý si najde to svoje. Postrádám venkovní posilovnu.”
(M, 24 let, OSVČ)

“Ve městě jsou základní sportoviště, což je vzhledem jeho velikosti asi v pořádku, nejde úplně o množství sportovišť jako jejich kvalitu a vybavení, které není nejlepší ale určitě tu žijí i menší zájmové skupiny, které mají specifické požadavky, pak už je spíš na jejich aktivitě jestli si dokážou sportoviště prosadit.” (Ž, 27 let, zaměstnaná)

“Postrádám tu bazén, zimní stadion, kino tu sice je, ale nefunguje. Dále pořádné hřiště. Není tu žádné cvičení pro ženy mého věku.” (Ž, 47 let, zaměstnaná)

3.7 Dobrovolná činnost v obci

Na otázku zda respondenti vědí o nějaké dobrovolné činnosti v obci, většinou neznali odpověď. Přesto si pár respondentů vzpomělo například na období povodní, kdy se konali sbírky na různé dezinfekční a hygienické prostředky. Dále si vzpoměli na sběr

oblečení pro Červený kříž. V neposlední řadě uvedl respondent veřejnou sbírku na pana Kamše, který byl zraněn při práci v lese. Město mu zřídilo veřejný účet, kam mu lidé mohou zasílat finanční prostředky.

“Co vím, tak se sbíralo staré oblečení pro charitu...myslím, že to byl ten Červený kříž. Konalo se to v místní tělocvičně.” (Ž, 47 let, zaměstnaná)

“Jak byly ty velký povodně, tak město prosilo lidi rozhlasem, aby nosili dezinfekční prostředky, belíky a tak na úřad. To jsem tenkrát kupoval nějaký hadry na podlahu, savo...zkrátka všechno, co by se lidem v zatopený oblasti mohlo hodit.” (M, 53 let, OSVČ)

“Já jsem si všimla plagátu, kde byla vyhlášená sbírka na jednoho pána, na kterýho spadl v lese strom. Je na tom prej špatně a tak mu město nějak pomáhá. To mi přijde hezký.” (Ž, 25 let, zaměstnaná)

“Brácha je rybář, tak vím, že dělej naky dobrovolný čištění řek a rybnáků.” (M, 23 let, student)

“Ano, Band-a-ska s U.F.O pořádá sbírku pro Rebečina křídla, kde se vybírají peníze ze vstupného pro holčičku s nemocí motýlých křídel.” (M, 35 let, OSVČ)

3.8 Informační prostředky obce

Pouze šest respondentů z patnácti si myslí, že obec dostatečně informuje obyvatele o konaných akcích. Většina respondentů si myslí, že obec nedostatečně informuje obyvatele o konaných akcích a dění v obci.

“Já si spíše myslím, že těch akcí je v obci tak málo, že dostatečně o nich informovat není tak složité, a tak je podle mě informování občanů města Týniště o akcích konajících se v Týništi dostačující. Jiné to však je v informování občanů okolních měst a vesnic o akcích konaných v Týništi. To je podle mě silně nedostačující a podceňované. Jak zářný příklad mohu uvést Swingový festival, jeho propagace začíná a končí v Týništi.” (M, 23 let, student)

“Ne, neinformuje. Náhodou když něco hledám, zabrousím na webové stránky města, jen se zděším a zavřu je.” (M, 28 let, zaměstnaný)

“Myslím si, že obec nedostatečně informuje o konaných akcích. Obec vlastně ani nemůže mě o ničem informovat, když vytváří málo akcí.” (M, 24 let, student)

“Myslím si, že ne. Webové stránky města nejsou příliš přehledné. Řada akcí zde chybí úplně. Podobné je to se zpravodajem. V něm se zveřejní jenom ty akce, kde pořadatel požádá o jejich zveřejnění. Neexistuje tedy žádný centrální informační kanál.” (M, 29 let, OSVČ)

Jeden z respondentů byl nespokojen s veřejnou propagací konkrétní akce a to Swingového festivalu:

„Jiné to však je v informování občanů okolních měst a vesnic o akcích konaných v Týništi. To je podle mě silně nedostačující a podceňované. Jak zářný příklad mohu uvést Swingový festival, jeho propagace začíná a končí v Týništi.” (M, 23 let, student)

Respondenti uvedli, že nejčastěji se dozívají o plánovaných kulturních akcích prostřednictvím plakátů, sociální sítě, městský rozhlas, zpravodaje a z webu města.

Respondenti hodnotili informační média obce, kdy měli zvolit číslo na stupnici 1 až 5, kdy 1 znamená nejnižší význam, 5 je s nejvyšším významem.

Tabulka č. 6 Hodnocení kvality informačních prostředků obce

	M 28	M 35	M 24	M 23	M 29	Ž 25	M 29	Ž 27	Ž 24	Ž 45	M 23	Ž 25	Ž 47	M 53	Ž 55
Zpravodaj	3	1	2	4	3	2	2	3	4	4	3	2	2	3	3
Web. stránky	1	1	1	1	1	1	3	3	3	4	3	1	1	4	2
Měst. rozhl.	3	3	3	3	1	3	1	3	3	3	3	2	3	2	2
Plakáty	3	3	4	3	4	4	4	4	4	2	4	3	4	3	3
Sociální sítě	2	3	3	4	4	3	5	4	3	4	3	3	2	1	2

Tabulka: Autorka

Respondenti nejlépe hodnotí:

Plakáty 3,4

Sociální sítě 3,0

Městský zpravodaj 2,7

Městský rozhlas 2,6

Webové stránky města 2,0

Zpravodaj

Každý měsíc zajišťuje Kulturní centrum vydání městského zpravodaje v počtu 650 výtisků. Zpravodaj lze číst i online na webových stránkách města.

Většina respondentů zpravodaj nečte. Šest respondentů z patnácti čte městský zpravodaj. Z toho čtyři ho čtou online na webových stránkách města a dva ho čtou v tištěné formě.

“Vím, že ho máme, ale nečtu ho, nicméně zdá se mi být celkem užitečnej.” (M, 28 let, zaměstnaný)

Plakáty

Plakáty byly respondenty označeny za druhé nejkvalitnější informační médium. V obci se nachází 6 výlepních ploch, které jsou rozmístěny na nejvíce frekventovaných místech a to na vlakovém nádraží, náměstí, železniční přejezd, na cestě k sídlišti U Dubu do, v centru sídliště U Dubu a u základní školy.

Sociální sítě

Respondenti hodnotili sociální sítě neutrálně. Nepřikládají jim takový význam jako plakátům.

Městský rozhlas

“Ten je fajn, taková nostalgická věc, ale jako informační prostředek je lepší jak třeba ty stránky.” (M, 28let, zaměstnaný)

Webové stránky

Webové stránky zná každý dotázaný respondent. Všichni z respondentů se shodli na tom, že rekonstrukce stránek je nutností. Stránky jsou nepřehledné, zastaralé a neinformují o aktuálním dění. Občané neshledávají toto médium jako kvalitní zdroj informací.

“Ty jsou tragické, je potřeba udělat nové” (M, 24 let, OSVČ)

3.9 Spolková činnost v obci

3.9.1 Přehled historických spolků

I v dobách minulých spolky a občanská sdružení hrála svou významnou roli. Lidé měli odjakživa touhu shlukovat se ve spolcích, kde si mohli předat zkušenosti, zdokonalovat se a pomáhat druhým. V dřívějších dobách se spíše lidé přikláněli k přírodě a její ochraně, ke člověku samotnému a jeho čistě ducha tělovýchovou. Svědčí o tom spolky jako Český svaz včelařů, Český svaz chovatelů a Tělocvičná jednota Sokol.

Tabulka č. 7 Přehled historických spolků a organizací v obci do r. 1945

Přehled historických spolků a organizací v Týništi nad Orlicí				
Název	Rok založení	Počet členů	Činnost	Působnost
Sbor dobrovolných hasičů	1873	není známo	Hašení pustošivých požárů	Existuje
Církev	1692	Není známo	Pravidelné bohoslužby	Existuje
Český ovocnářský a zahrádkářský svaz	1944	23	Prohlubování pěstitelských znalostí	Existuje

Český svaz včelařů	1933	není známo	Využívá aktivně zdroje přírody	Existuje
Československý červený kříž	1919	800	pomáhat druhým v dobách válečných konfliktů	Neexistuje v obci
Český svaz chovatelů	1911	47	Organizování králíčích a ptačích výstav a trhů	Existuje
Český rybářský svaz	1925	282	Ochrana vodních hladin	Existuje
Kulturní centrum Týniště nad Orlicí	1945	Není známo	Pořádání kulturních akcí	Existuje
Divadelní spolek Jirásek	1883	25	Divadelní hry, kulturní akce	Existuje
Tělocvičná jednota Sokol	1886	52	Tělovýchova a sport	Existuje
Český klub velocipedistů Orlice	1896	není známo	Cyklistické závody	Neexistuje v obci
Sportovní klub Týniště	1919	není známo	Převážně kopaná a hokej	Hokej do r.1966, kopaná aktivní
ZUŠ Týniště nad Orlicí	1945	Není známo	Výuka hudebních nástrojů	Existuje

Tabulka: Autorka, Zdroj: Týniště nad Orlicí město v lesích

3.9.2 Spolky a občanská sdružení v současnosti

Spolky a sdružení, které si svou působnost udrželi dodnes, jsou považovány za tradiční a jak zmínil jeden z respondentů, je na tyto tradiční spolky a jejich činnost pyšný. *“Jsem pyšný na to, že se vynakládá snaha o udržení tradičních kulturních a sportovních akcí, které mají dlouhou historii. Jedná se o ZUŠku, která pořádá Swingový festival, dál to je Cyklorallye Juráška...”* (M, 29 let, OSVČ)

Po roce 2000 v Týništi došlo k rozkvětu různých spolků a sdružení.

Tabulka č. 8 Přehled současných spolků a organizací v Týništi nad Orlicí

Název	Rok založení	Počet členů	Činnost
Klub důchodců	1962	24	Besedy, výstavy a posezení
Band-a-Ska	2010	9	Hudební koncerty, kulturní akce
U.F.O.	2013	18	Divadelní představení, kulturní akce
Církev	1692	Není známo	Pravidelné bohoslužby
Spolek kultury na dosah	2015	3	Pořádání kulturních akcí
Spolek přátel města Týniště nad Orlicí	2002	27	Patrioti města, pořádání akcí
Galerie Jaroslava Dostála	2013	3	Výstava místních umělců, pořádání akcí
Automotoklub	není známo	není známo	Sdružování motoristů
Česká táborecká unie - T. K. Brd'o Týniště nad Orlicí	2003	32	Volnočasové aktivity pro děti a dospělé
Muzeum Kočárků Týniště nad Orlicí	2013	3	Expozice starobylých kočárků
Svaz tělesně postižených v České republice - Týniště nad Orlicí, o.s.	1994	31	Školení, semináře, výlety
SDH Týniště nad Orlicí	1873	57	Pomoc při živelných pohromách
JSDH Týniště nad Orlicí	2002	25	Výjezd k autonehodám, požárům
Sportovní klub města Týniště n.Orl.	1919	cca 1100	Tělovýchova a sport
Český svaz chovatelů Základní organizace Týniště nad Orlicí	1911	47	Organizování králičích a ptačích výstav a trhů
Český ovocnářský a zahrádkářský svaz	1944	27	Prohlubování pěstitelských znalostí
Český svaz včelařů	1933	není známo	Využívá aktivně zdroje přírody
Kulturní centrum Týniště nad Orlicí	1945		Pořádání kulturních akcí
Divadelní spolek Jirásek	1883	25	Divadelní hry, kulturní akce
Divadelní spolek Temno	1998	10	Divadelní hry, kulturní akce
DDM Sluníčko Týniště nad Orlicí	2005	cca 250	Volnočasové aktivity dětí i dospělých

MC Ratolest	2002	80	Sdružování dětí a maminek
-------------	------	----	---------------------------

*Oslovené spolky – bez reakce
*Neoslovené spolky
*Oslovené spolky

Tabulka: Autorka

3.9.3 Aktéři občanské společnosti v Týništi nad Orlicí

Sportovní klub města Týniště nad Orlicí

Sportovní klub je největším sdružením občanů ve městě a čítá přes tisíc členů. Sportovní klubu se dělí do dvanácti oddílů a fotbalu, atletiky, kanoistiky, kuželek, tenisu, košíkové, stolního tenisu, odbíjené, sálové kopané, střelby, kulečnicku a orientačního běhu. Sportovní klub spravuje mnohá sportoviště. Sportovní klub disponuje s fotbalovým stadionem, atletickým stadion s tenisovými kurty, hřištěm pro odbíjenou a kuželnu. Dále je tu loděnice a sportovní hala.

Oddíl fotbalu

Kopaná se hrála v obci Týništi nad Orlicí mnohem dříve, než byl řádně založen Sportovní klub. Dnes je oddíl rozdělen do šesti skupin a to přípravka, elévové, mladší žáci, starší žáci, dorost a muži.

Pan Václav Zima, který trénuje družstvo elévů, hodnotí finanční situaci oddílu následovně: *“Tam si hradíme všechno sami, dávají nám akorát na cestovný, jinak se vše hradí z příspěvků rodičů, což činí ročně 1 000 Kč – nedostaneme občerstvení, nic.. “Nemůžeme obsadit halové turnaje, to by museli platit rodiče, trenéři nedostávají peníze, mládež nedostává potřebnou výbavu, kterou by měli mít, výbavu dědí po starších hráčích.”* Chybí jim větší plocha k tréninku, jinak jsou se vším spokojeni.

Pan Zima shledává jedinou výhodu a to tu, že nemusí platit prádelnu, kterou platí klub. Členů elévů i celých oddílů kopané každým rokem ubývá a pan Zima si tuto skutečnost vysvětluje následovně: *“Pohodlností dětí, nezám o sport, zajímá je jen počítač, není žádná motivace pro děti (nějaké odměny, výhody,..)...Celkově ubejvají, protože pak přijde období, středních škol, práce a děti odcházejí, v dospělých odcházejí protože nemají výkonost na divizi a kdo má tak odchází do Hradce nebo jinam a Týniště musí dokupovávat odjinud.”*

Pan Zima je toho názoru, že oddíl kopané napomáhá ke zkvalitnění kulturního života v obci a to díky utkáním na domácí půdě, které chodí sledovat rodiče a příbuzní.

“Ano, určitě. Lidi to stmeluje, když jsou kulturní akce, tam se tam sejdou lidi, který mají vlastní názor na danou věc a vždy se z toho dá něco vytěžit”

Dále oddíl kopané organizuje tradiční ples fotbalistů.

Občané obce nahlíží na angažovanost ve Sportovním klubu kladně: *“Oceňují, jako třeba to ocení lidi, který tam maj syny nebo vnuky. Děti jsou zapojený do sportu a nedělají hlouposti po parku.” S negativními reakcemi se zatím nesetkali.*

Pan Zima si výchovu budoucích fotbalistů užívá: *“Jak bych to řekl, trénoval jsem dospěle a hlavně s mládeží, mám radost z toho když ty kluci mají chuť hrát a chtějí se zlepšovat, to je moje největší motivace. Byli tam i kluci o kterých se říkalo, že se nikdy nenaučí hrát a teď jsou úplně jinde, skoro vedeme tabulku. Ta dětská radost ze hry, hrozně je to baví.”*

Trenér Elévů se cítí být lokálně uznávanou autoritou: *“Asi ano, protože když sem se dostal až do krajského přeboru trénoval, to se může pochlubit málokdo. Stejně tak jako jeden ze dvou trenérů v celém SK Týniště mám trenérskou licenci B – mezinárodní průkaz trenéra UEFA.”*

Byl by velice rád, kdyby v jeho trenérské tradici rodinní příslušníci pokračovali.

Sbor dobrovolných hasičů města Týniště nad Orlicí

Město Týniště nad Orlicí má dlouholetou tradici hasičství. Rok 2008 byl v obci významným rokem neboť se slavilo výročí a to 135 let od založení Sdružení dobrovolných hasičů Týniště nad Orlicí (14.8.1873).

Sbor se v současnosti dělí na Jednotku dobrovolných hasičů a Sdružení dobrovolných hasičů, člen spolku Roman Sith vysvětluje rozdíly takto: *“JSDH je Jednotka Sboru Dobrovolných hasičů (výjezdový), SDH je Sbor Dobrovolných Hasičů a to je spolek, ve kterém jsou lidi, kteří chtějí, což jsou většinou ti, co byli ve výjezdu a jejich rodinní příslušníci a ti, kteří ještě jsou na výjezdu a aktivní. JSDH má 22 členů, SDH 57 členů. JSDH má mladší zastoupení a věk se tam pohybuje okolo 25 - 35let, SDH cca 50 let.”*

V 80. a 90. letech si zastaralá zbrojnice prošla celkovou rekonstrukcí a následně obdržela dvě repasovaná CAS 32 na podvozku T148 s výkonem čerpadla 3 200 l/min a obsahem vody 7 000 l. V roce 2007 prošli celkovou renovací. *“Nyní místní SDH disponuje technikou na vysoké úrovni a to i díky vozidlu DA 8 na podvozku Mercedes Benz, tento automobil je vybaven především pro technické zásahy a dopravní nehody. Sbor také vlastní vozidlo DA 8 na podvozku zn. Avia, které však letos v listopadu nahradí zcela nové zásahové vozidlo typu CAS 16 na podvozku Mercedes Ateco.”*

[<http://rychnovsky.denik.cz/hasici/kozluv-hasicky-pocin-sdh-tyniste-nad-orlici.html>.]

Zřizovatelem sdružení je obec, která zakládá jednotku podle zákona 133/1985 Sbírka o požární ochraně. Obec zajišťuje hasičům materiální i finanční prostředky. Jednotka sboru dobrovolných hasičů je financována obcí a Královehradeckým krajem. V současné době jsou jednotky velice ceněny díky jejich angažovanosti při živelných pohromách a jiných mimořádných událostech. Sbor dobrovolných hasičů města Týniště nad Orlicí je jako jediný subjekt, který v obci plní v těchto mimořádných událostech i funkci základní ochrany obyvatelstva. Jejich nespochybnitelný význam v obci není jen díky plnění úkolů jako likvidace požárů a provádění záchranných prací při živelných pohromách, ale jejich angažovanost sahá i do oblasti kulturního života obce. Dobrovolní

hasiči mají nezpochybnitelný vliv na kulturní život města: *“JSDH pořádá jednou ročně posezení výjezdové jednotky na konci roku a jednou za 5 let oslavy založení sboru, SDH pořádá ples, opékání na Svatého Floriána a posezení na konci roku pro členy SDH.”*

Roman Sith se domnívá, že se spolek dostatečně podíl na dění v obci: *“JSDH pomáhá při událostech, které nastanou v průběhu roku (požáry, dopravní nehody, tech. pomoci, atd.) SDH jednou ročně pořádá sběr železného odpadu, tudíž asi jo.”*

Dobrovolní hasiči se neseťkali s negativními reakcemi na jejich práci.

Na otázku, zda se vnímají jako lokálně uznávaným spolkem, se mi dostalo skromné odpovědi: *“Myslím si, že pro někoho ano, pro někoho ne, všem se člověk nezavděčí.”*

Jejich práci si místní obyvatelé velice cení. Sám člen spolku pan Sith se stal dobrovolným hasičem, protože chtěl být občanům města nápomocen a byl by rád, kdyby i jeho potomci se v budoucnu stali členem SDH a pokračovali v jeho tradici.

Každoročně pořádají ples, sběr starého železa a podílí se na jarním čištění řeky Orlice.

Český svaz chovatelů Základní organizace Týniště nad Orlicí

Svaz chovatelů zvířectva má v Týništi nad Orlicí letitou tradici. Založení spolku drobného hospodářského zvířectva v Týništi nad Orlicí bylo v r. 1911, ale oficiálně se datuje sloučením klubu chovatelů holubů českých staváků a chovatelů drobného zvířectva 18. února 1940 a přes veškeré nástrahy času tato tradice přetvárá až dodnes.

“Před rokem 1989 jsme neměli vlastní chovatelský areál, který se právě v tomto roce otvíral. Tehdy všichni na jeho výstavbě pracovali s nadšením a zdarma. Nedovedu si představit, že bychom dnes akci v tomto rozsahu byli schopni realizovat. Před rokem 1989 jsme výstavu dělali jen jednou v roce na pronajatém pozemku, který jsme museli před výstavou uklidit. A hlavně záleželo na počasí.”

Pořádají se výstavy králíků, holubů, drůbeže, exotického ptactva a drobného domácího zvířectva a pravidelné ptačí trhy. Český svaz chovatelů Týniště nad Orlicí se může pyšnit hojnou účastí svých členů. Členská základna čítá 47 registrovaných

chovatelů a mnozí z nich jsou členy svazu již od roku 1953 - ve svazu převládá starší věková kategorie.

Člen svazu vysvětluje nezájem mladých lidí ve svazu chovatelů následovně:

“Nedostatek volného času, který by se musel věnovat soustavné péči a práci o chovaná zvířata. Chov drobných zvířat není ekonomicky výhodný, ale náročný na čas a také na finance. Problémem jsou i prostory pro chovaná zvířata.”

Každoročně ubývá vystavujících chovatelů z odboru drůbeže a králíků. Tradiční trhy králíků, exotického ptactva a holubů konané každou čtvrtou neděli v měsíci jsou hojně navštěvované.

“V minulém roce se konalo 8 výstav, z toho 6 speciálních celorepublikových. Kromě toho pořádáme 12 Ptačích trhů, které jsou pro naši ZO hlavním finančním přínosem – vloni téměř 32 tisíc návštěvníků.”

Svaz každoročně obdrží příspěvek 5.000,-Kč od města, který slouží k pořízení čestných cen pro nejlepší vystavovatele.

“Větší podpora ze strany města by byla vždy vítaná, ale dle našeho názoru máme s městem dobré standardní vztahy.”

Primární zdroje financí chovatelé čerpají ze vstupného, pronájem výstavních hal. Finanční nezávislost svazu umožnila zvelebení areálu. Chovatelé jsou přesvědčeni, že organizací chovatelských výstav napomáhají zkvalitnit kulturní život v obci.

“Určitě ukazujeme občanům vhodné využití volného času a návštěvností z okolí propagujeme naše město a jeho krásné okolí.”

Někteří členové pokračují v rodinné tradici chovatelů a jejich organizaci považují za lokálně uznávanou. Mimo jiné pořádají mnoho dalších akcí Memoriál J. Holického místní májová výstava králíků, holubů a drůbeže.

Kulturní centrum Týniště nad Orlicí

Základní kámen pro rozkvět kultury ve městě byl položen v 50. letech 20. století. V roce 1980 byla provedena první rekonstrukce, kdy došlo k rozšíření objektu. Do roku 1991 zařízení existovalo a vyvíjelo činnost pod správou odborů. V roce 1991 vznikl Kulturní dům města již pod záštitou Městského úřadu. V letech 2013 - 2015 prošel Kulturní dům druhou vlnou rekonstrukce. Bylo nezbytné provést revitalizaci budovy provozně, technicky a v neposlední řadě esteticky. Původní betonovou oku příliš nelahodící stavbu z dob funkcionalismu vystřídala nadčasová stavba, která nepřestává vyvolávat emoce u místních obyvatel. Došlo k výrazné změně vstupních prostor a hlavního vstupu do budovy. Záměrem bylo vtisknout objektu novou identitu, která bude atraktivní, lehká, svěží a v neposlední řadě reprezentativní. Při prvním pohledu na budovu na Vás dýchne pestrost a hravost, která z objektu vyzařuje. Dominantou kulturního centra je jeho transparentní skleněná fasáda v odstínech šedivé a fialově-levandulové barvy. Harmonii barev boří kontrastní zelené detaily.

Revitalizace městského divadla, která vyšla na závratných 53 milionů korun vyvolává u místních mnohé dohady, podle některých to byla přemrštěná investice, druhá skupina se shodovala na tom, že město potřebuje objekt pro kulturní využití.

Nové prostory by měli zkvalitnit kulturní život v obci díky jeho multifunkčnosti, která by měla otevírat široké spektrum možností kulturního vyžití. Kulturní centrum by mělo sloužit jako místo, kde nejen občané mohou rozvíjet svůj kulturní obzor, ale být místem, které centralizuje občany a umožňuje jejich sociální integraci a interakci.

Rekonstrukce byla zdárně dokončena ve stanoveném termínu tedy 31. ledna 2015. *“Nové prostory budou sloužit k pořádání divadelních představení, koncertů19. Svě místo tady najdou také různé neziskové a příspěvkové organizace či občanská sdružení. Pro veřejnost tu budou pořádány také různé výstavy a besedy.”* [<http://www.denik.cz/kralovehradecky-kraj/kulturni-centrum-je-zdarne-dokonceno-20150306-hc4y.html>]

Od slavnostního otevření kulturního centra již uplynul rok a přísliby kulturní renesance v obci jsou v nedohlednu. Během roku proběhlo pár kulturních akcí jako například Prvomájový jarmark či divadelní hra v podání místního divadelního spolku U.F.O spíše působila jako výstřel do tmy a demonstrace beznaděje jak s nadčasovou

budovou naložit. S revitalizací kulturního centra bylo nutné osvěžit a vymést zatuchlého ducha bývalého divadla. Proto bylo dne 31.7. 2015 vyhlášeno výběrové řízení na post ředitele kulturního centra v Týništi nad Orlicí. Následně byl vybrán nový ředitel kulturního centra pan Mgr. Tomáš Kavka, Ph.D., který vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy obor historie se specializací na sociální a kulturní dějiny.

“Když to vememe hodně obecně tak se základní agendou jsem se samozřejmě seznámil, to znamená s tím co vlastně je tady důležitýho, co se musí podporovat jako dlouhodobě, tradičně samozřejmě jaké jsou jakoby slabiny samozřejmě to jsem zjistil byli tady jisté představy když jsem nastoupil které jsem samozřejmě musel redukovat na základě jak to vlastně funguje v reálu. V základě jsem se určitě s agendou seznámil.”

Pan Kavka v roce 2009 založil neziskovou organizaci s názvem Centrum pro studium populární kultury v Praze, která se reprezentuje svým experimentálním a alternativním působením. V zájmu pana Kavky bude promítnout své zkušenosti do programu k.c.

“Promítnout to samozřejmě ty zkušenosti nebo určitý třeba kontakty, které jsme využívali v tom Centru kultury tak bych samozřejmě to rád zůročil i tady, to určitě.”

Pan Kavka ve své dosavadní praxi nepůsobil jako ředitel instituce kterou je městské divadlo.

“Já jsem vlastně ředitel tý neziskovky, ale co se týče mého zaměstnaneckého poměru a funkce ředitele tak je to má první zkušenost.”

Svou činnost ve funkci popsal následovně: *“Funkce ředitele, jakožto příspěvkové organizace městský, samozřejmě je to příprava programu, co tady máme, máme tady ten zpravodaj navíc. Velká část tý mý práce tady je samozřejmě získávání těch finančních prostředků, ať už to jsou dotace, grantová politika tak samozřejmě, to můžu zůročit možná docela dobře v tomhle městě.”*

Sled životních událostí vedlo pana Kavku k tomu stát se ředitelem k.c. v Týništi nad Orlicí.

“Tak samozřejmě mě k tomu vedl základ, což vlastně byla jakási životní změna, která u mě teďka ještě probíhá, tak já sem vlastně dlouhý léta z Hradce. Do Týniště jsem přišel, to jste se asi dočetla, zkrze přítelkyni, která odsud' je, to mě zaujalo jako město, kde jsem vlastně...takový menší prostor, kterež jsem do tý doby moc neznal, řekněme takhle osobně,

takže když se tady naskytla příležitost a chtěli jsme jít vlastně z Prahy s tím, že zakládáme rodinu, tak jsem si říkal, že tohle by byla dobrá funkce, kde bych mohl zúročit ty svoje zkušenosti a získat i nové zkušenosti.”

V zájmu pana Kavky je pozvednout místní kultury a to prostřednictvím tradičních akcí jako je Swingový festival, Jarmarky a mnoho dalších. V hlavě se mu rodí spousta zajímavých nápadů jako například Filmový festival: *“Tuhletu myšlenku jako jak říkáte tak stále rozpracovávám. Člověk se tady vlastně učí tím, jaký podmínky bych tady proto to aby tu byl festival musel vytvořit, to znamená, že ten festival nemůže bejt vázaný jenom na Týniště, to znamená, že kdyby to bylo takzvaně jen pro místní. Udělat z toho takový centrum toho žánrového festivalu a to trvá jako chvíli jestli se to povede příští rok - bylo by to fajn, ale nejsem si jistý... je to záležitost samozřejmě dlouhodobější.”*

Další akcí ve které pan Kavka spatřuje potenciál je Food festival, jehož první ročník se uskutečnil před kulturním centrem v Týništi nad Orlicí a sklídl úspěch u místních obyvatel. Druhý ročník konceptu Food festivalu je přesunut do vedlejšího města Kostelce nad Orlicí z důvodu rozpeří mezi organizátorem prvního ročníku panem J. Prochem a městem.

“Byl bych rád, tady jsme začli, takže tady to začalo, že tady by na to lidi mohli slyšet, že už viděli že tu jeden byl, mohli bychom se z toho loňského festivalu poučit z toho co se tak trochu nepovedlo. Nechtěl bych od něho upouštět, mě přijde jako ...dobře jako módní záležitost, teď se to hodně dělá ...to je samej food festival, samá řecká kuchyně, francouzská, nicméně tady v Týništi, byl to jakýsi zajímavý projekt, který možná přichází právě z těch větších měst. Přišlo mi to fakt dobrý, že to má potenciál, je ta možnost udělat tu něco zajímavého regionálního - to bych řekl že se loni úplně až tak nepovedlo. Je ten potenciál, když by jsme to třeba s tím panem Prochem, co tady to dělal ten první ročník a pak si ten svůj festival přesunul, že by to šlo naplnit a dát tomu nějaký regionální ráz. Asi letos budeme rádi, když se nám povede ten Food festival. A takhle akce mě mile překvapila na Týniště. Nečekal jsem to a mile mne to překvapilo.”

Pan Kavka je toho názoru, že osobní spory mezi organizátorem J. Prochem a městem by měli jít stranou.

“No to by mělo jít na stranu, ale to je věc samozřejmě konkrétních lidí, což je samozřejmě vždycky těžší. Je vždycky lepší takhle ty organizace jednotlivý lidi fungujou spolu je to vždycky lepší, ale chápu, že sme lidi a vždycky se tam nějaký ...něco...se tam

pokazí ... (smích) ... Ale určitě to nebyla jen co říkal Jirka, že by to byla jenom nějaká záležitost, je tam osobní jakási záležitost ... nějaký konflikt... ”

Jiří Proche - zakladatel spolku U.F.O v únoru pořádal akci s názvem Divadelní ples, který by se jak již z názvu napovídá by měl uskutečnit v místním divadle, nicméně se odehrál ve vedlejší obci Albrechtice nad Orlicí v hospodě U Krba. Důvodem byly opětovné spory organizátora a města. Pan Kavka by rád, aby se Divadelní ples přesunul do k.c.

“Můj cíl by byl... Já bych byl rád, kdyby ten ples byl tady a nebyl to ples jenom ... on to nebyl ples ... byl to hlavně ples UFA, aby k tomu plesu přistoupili nějak aktivně místní Temno (divadelní spolek) Jirásek a UFO, to už jsou vlastně spolky tak lehce propojený, kdyby ten ples nějak přijali ti místní divadelníci i město. Mě by se líbil ten koncept.”

Spolek U.F.O doplňuje angažovanost mladých lidí v kulturním dění v obci.

“... máme tady docela můžu zatřukat... (p.Kavka třuká do stolu)... UFO žejo, tak se snaží, ačkoli jsou částečně z Hradce.”

Pan Kavka by uvítl kdyby se mladí lidé začali o kulturu zajímat: *“Každopádně bych byl velice rád, kdyby samozřejmě přišli nějaký podněty od lidí, rád bych ... je to samozřejmě trošku na mě abych jim to nabídnul, aby o tom věděli, jako kreativnost... to si myslím, že by tady strašně moc pomohlo. Ono ta idea multifunkčního prostoru byla dobrá, ale ten základ byl samozřejmě dělanej takovej, že buď to tady bude divadlo a nebo budou ty tradiční taneční. Když máte multifunkční prostor ... tady něco chybí... budeme tady s panem Plašilem (pozn. ZUŠ) mít teďka výstavu a já si chci vyzkoušet jakým způsobem tu jde vytvořit nějaký výstavní prostor, kde by tady dostali lidi ať už to jsou fotografové, něco takového by se tu uchytilo. Asi jste tu někdy byla předpokládám tak je to tady furt ty zdi, já mám takovej dojem, že ten interiér je tady pěkněj, dobře udělanej, ale takovej chudej, byla tady teda ta výstava soch... to můžu poděkovat paní Drápkové, to je její záležitost, to bylo fakt super. Já furt mluvím, tak jsem z muzejního prostředí, vim jak se dělaj tady ty výstavy a vim, že tenhle prostor je na to vhodnej. Ty přednášky... to je další co bych do toho... tý svý vize chtěl obsáhnout... aspoň jednou měsíčně nějakou zajímavou přednášku, právě potom třeba spojenou i s tou výstavou nebo vernisáží. A to je asi pro ty mladý, který jsou tady kreativní, snad by se tímto dali i získat.”*

Na otázku, zda si pan ředitel Kavka myslí, že je k.c. dostatečně využíváno jsem dostala následující upřímnou odpověď: *“Neni. Na tom se schodneme asi úplně všichni*

tady na měště, že to je obrovskej ten problém...tady někdo vymyslel ten projek toho multifunkčního centra, ale už nevěděl jak ho naplní, kromě toho, že to postaví a udělá tady zasouvací a vysouvací divadlo a tudíž to bude super ...všichni tady budou tancovat a chodit na koncerty, ale tím to fakticky zkončilo. Ten Zitka, kterej to tady projektoval, tak já mu třeba píšu, napadá mě, že bych si tady udělal fundus pro ty...áá furt jsem u těch výstav nebo tak... a on mi řekne ...ale s tím nikdo nepočítal...mi napiše..tady to nesmíte...on s tím nikdo nepočítal s takovými věcmi...no a že ten prostor...to jste asi slyšela, že tady máme problém se židličkama, jsem tady scháněl nějaký židle..dobře budeme mít, ale není kam to dát, je malej..ten sál je malej, ten barák je na to aby to fungovalo tak multifunkčně tak není velkej, ale jako nestěžuju si, máme tady krásnej barák žejo. Ted' se musí řešit to co se mělo řešit než se to budovalo no."

Šptaně vyprojektovaná budova nemůže sloužit ani jako místo ke komerčním účelům jako jsou například svatby díky absenci kuchyně. Pan Kavka se nepotýká s žádnými výraznějšími komplikacemi, které by mu znemožňovali práci. Práci mu akorát znepríjemňují byrokratická opatření, které jeho činnost spíše brzdí a dále jsou to omezení, které má budova Kulturního centra.

I přes nelehkou situaci v které se pan Kavka nachází věříme, že díky jeho mladému věku a zkušenostem ze zahraničních stáží vnese svěží vítr na naši kulturní scénu.

Divadlo má v obci bohatou tradici, svědčí o tom místní divadelní spolky jako:

JIRÁSEK

- založeno 2.9.1883 pod názvem "Čtenářsko ochotnická beseda", od roku 1921 nese současný název
- v roce 1968 byl založen Divadelní podzim
- 25 činných členů
- hry - Na tý louce zelený, Pavouček pro štěstí, Podskalák, Ú10nos Sabineka, Žensk1883ý boj, Jak se stal Rumcajs loupežníkem, Dva na koni, jeden na oslu,
- Tři v tom, Charleyova teta, Nejkrásnější válka atd.

TEMNO

- založeno 11. února 1998 režisérkou Evou Drábkovou
- je mladší odnoží tradičního týnišťského divadelního souboru Jirásek
- 10 činných členů
- hry - Koule, Ještěři, Klídek, Meresjev (nejvíce repríz v historii souboru - 55), Vrány, Vraždící britva, Tančící indián, Seš normální? Kdo neskáče není Čech

U.F.O - o.s.

- založeno v létě r. 2013
- 15 činných členů
- hry - Schopnosti žen, Den blbec, organizátoři Divadelního plesu

Z Týniště nad Orlicí pochází i významný dramaturg a režisér pan David Drábek.

DDM Sluníčko Týniště nad Orlicí

Dům dětí a mládeže v Týništi nad Orlicí město zřídilo dne 1. 1. 2005 jako samostnou příspěvkovou organizaci. Hlavní náplní organizace je efektivně vyplňovat volný čas dětí, mládeže i dospělých prostřednictvím zájmových kroužků, kurzů či přednášek pod vedením lidí, kteří svou práci vykonávají dobrovolně za symbolickou odměnu či zcela zdarma.

Pro rok 2016 Dům dětí a mládeže chystají širokou škálu letních tematických táborů třeba jako Dobrodružství Sherlocka Holmese, příměstský tábor Bob a Bobek, Sluníčkový tábor Mimoňov, Nesmírně vesmírný pobyt pro rodiče a děti, Cyklotábor, Příměstský tábor Tom a Jerry. Je 31 pravidelných zájmových kroužků a mezi ně patří například Novinářská kaňka - psaní článků do sluníčkové redakce Kaňka (3.-9.třída), Holčičinky - vaření, pečení, výtravné techniky pro malé hospodyně (2. - 5. třída), Stolní tenis, Programování, Angličtina, Volejbal, Kytara a mnoho dalších. Organizace je významným organizátorem volného času dětí ve městě a tvoří ji členská základna o počtu více jak 200 dětí a 50 dospělých.

Mateřské centrum Ratolest z.s.

Mateřské centrum Ratolest je občanské sdružení, které vzniklo v roce 2002 a sdružuje maminky na mateřské dovolené a jejich ratolesti. V současné době má sdružení 80 členů. Hlavním cílem je nejen sdružovat děti, které nejsou ve školkovém věku a zapojovat je do kolektivu, ale i možnost maminek navázat nová přátelství, vyměnit si s jinými maminkami své zkušenosti a dále: *“Zlepšit zázemí, rozšířit prostory, rozšířit nabídku výuky jazyku i pro rodiče prostřednictvím spolupráce s městem, rekonstrukce prostor, hledání vhodných lektorů.”*

Spolek užívá prostory města, dostává dotace a spolupracuje se Spolkem přátel města Týniště a s Domem dětí a mládeže.

Na kulturním dění obce se podílejí pořádáním akcí tohoto typu: *“Divadla, zahradní slavnosti, karneval, vystoupení, besídky, vzdělávací besedy.”*

Sdružení nabízí pro rok 2016 kroužky a akce jako Herna pro miminka, Všechnálek, Flétna, Angličtinka, Námořnický karneval, Pohádkové čtení. Organizace může fungovat díky místním podnikatelům, kteří Mateřské centrum Ratolest finančně podporují.

Mateřské centrum ve svém sdružení postrádá pracovní pozici alespoň pro jednoho člověka.

Band-a-ska - z.s.

O hudební prezentaci Týniště nad Orlicí se stará kromě výše zmiňovaných orchestrálních kapel i devítičlenná Band-a-SKA založená v roce 2010. Její název napovídá i hudebnímu žánru, tzv. ska. Skupina využívá typického kolísavého rytmu hudby podobného reggae za pomoci kombinace různých hudebních nástrojů, jakými jsou například saxofon, klávesy, trumpety či bicí. V kombinaci s nápaditými a mnohdy úsměvnými texty si od roku 2011 získala velkou pozornost širokého publika. Do dnešního dne kapela odehrála bezmála 120 koncertů nejen po celé České republice, ale i v sousedním Polsku a Slovensku.

Akce pořádané spolkem:

Rozsvícení Vánočního stromu Rampasport, Pálení čarodějnic Rampasport, Charitativní koncert Rebečina křídla

U. F. O. – Unie Ftipných Osobností

Ochotnický divadelní spolek s názvem U.F.O. – Unie Ftipných Osobností vznikl v létě 2013. Myšlenka vzniku tohoto souboru se zrodila v hlavě herce z ochotnického divadelního souboru Jirásek, Jiřího Proche. Jiří Proche by popsal spolek asi následovně:

“Jsme parta bláznů, kteří nezkazí srandu a umí se vzájemně podpořit. Snažíme se bavit naše fanoušky, máme mezi sebou hudebníky, divadelníky, dramaturgy...ale i šilence do malování. Náplní spolku je hlavně tvorba divadelních vystoupení, Stand up, moderování a produkce.”

Prvotním záměrem bylo zahrát si divadlo na královéhradeckém Open Air divadelním festivalu 2014. Spolu s dalšími členy souboru Jirásek, Veronikou Půlpánovou a Jindřichem Bartošem, dali dohromady skupinu divadelně nadšených neherců z Týniště nad Orlicí, Hradce Králové a okolí. Nyní má spolek 18 členů, z nichž jsou někteří členy i již zmiňovaného divadelního souboru Jirásek. U. F. O. odehrálo dne 18. dubna 2014 svou úplně první premiéru, a to komediální hru s názvem Schopnosti žen, jejímž autorem je právě Jindřich Bartoš.

Spolek má ambiciozní cíle a to následující: *“Cílem a takovou bláhou představou je v první řadě vlastní divadelní technika a po té vlastní divadelní scéna...vlastní divadlo. Snažíme se nakoupit techniku postupně ze vstupného, z honorářů, ale sháníme i sponzory.”*

Spolek dále spolupracuje s kapelou Band-a-Ska a dříve spolupracoval s nadací Skok do života.

Spolek nijak zvlášť s městem nespupracuje: *“Máme pouze dohodu s Kulturním centrem na možnost zkoušení v KC. Město se nijak nezajímá o spolkovou činnost.”*

Divadelní spolek U.F.O se může pyšnit vysokou oblibou u místních obyvatel a to díky jejich angažovanosti nejen na divadelní scéně, ale i v hudební. U.F.O je zároveň organizátor Divadelního plesu.

Akce pořádané spolkem:

Schopnosti žen, Den blbec, Divadelní ples

Spolek přátel města Týniště nad Orlicí o. s.

Spolek přátel města Týniště nad Orlicí byl založen roku 2002 při příležitosti křtu knihy Týniště nad Orlicí – město v lesích. V současné době má spolek 27 členů a dle slov předsedy spolku pana Libora Koldinského se scházejí pravidelně: *“Máme pravidelné schůze jednou měsíčně v klubovně. A jelikož od května do září provozujeme muzeum a galerii, tak se samozřejmě vidáme častěji.”*

Ve spolku působí jak starší generace tak i mladší, která s sebou přináší cenná pozitiva: *“Kategorie 30 - 50 let. Několik členů je starších, ale několik i mladších. Pár mladých lidí ve spolku máme a jsou to nejen studenti třeba na Filozofické fakultě, ale i lidé již po studiích. Zájem je nejen o historii místa samého, tak třeba jsou zdatnými organizátory právě našich akcí.”*

Pan Koldinský přestavil spolek takto: *“Jsme již dnes vcelku větší skupina milovníků místní historie, kteří ale nejen bádají, ale například pořádají výstavy, besedy, koncerty, zájezdy, pochod atd. Já říkám, jsme blázni, ale mnoho věcí bez takových bláznů by nikdy nepoznalo svět.”*

Dle pana Koldinského je cílem spolku následovné: *“Naším cílem je pokračování ve šlépějích našich předchůdců, kteří zde působili před 50 lety a měli vlastně podobný spolek - Čapkovo újezdní muzeum.”*

Spolek stále sbírá vše, co k historii města patří. Ať již obrazový materiál, tak i vzpomínky pamětníků. Třeba i předměty jako jsou obrazy i různé podnikatelské artefakty minulosti. Ročně věž navštíví mezi 750 až 1000 návštěvníků.

Spolek je z části financován městem, ale finance čerpá i z jiných zdrojů: *“Máme zdroje vlastní, nějaký příspěvek od města či kraje. Použili jsme aktivně několika dotací z MAS nad Orlicí.”*

Pan Koldinský je známým patriotem města a myslí si, že díky jejich činnosti probouzí u místních obyvatel lásku j jejich rodnému městu: *“Jednoznačně. Sice je to krátce, ale jsem o tom přesvědčen z pravidelných ohlasů na naši činnost.*

Spolek přátel města Týniště nad Orlicí nepochybně přispívá ke zkvalitnění kulturního dění v obci: *“Každá kulturní činnost obohacuje, nebo si myslím, že by měla. Musí to však každý jeden příjemce kulturních akcí i tak vnímat. My jsme vcelku multižánroví, tedy máme opravdu akce pesté a různorodé.”*

Pan Koldinský pokládá spolek za lokálně uznávaný, o čemž svědčí jeho slova: *“Já si myslím, že již svoji známost v regionu nepochybně máme, čemuž přispělo rozhodně pořádání těch jmenovaných akcí během celého roku.”*

Na otázku, zda má zájem na tom, aby jeho potomci pokračovali v tradici místního patriotismu, odpověděl takto: *“To je jak šité přímo na mě ...(smích)... Můj vlastní potomek se v tomto prozatím nepotatil, ale určitě obecně mohu říci, že svými prezentacemi v lidech jako celek lásku k místu vytváříme nad rámec svých možností.”*

Sídlem spolku je věž, která dříve sloužila jako rezervoár pitné vody pro město. Byla vybudována v letech 1925-26 jako součást městského vodovodního řádu a měří 35 metrů. Náklady na stavbu tehdy činili 2 689 000 korun. Prvorepubliková věž nezaujme pouze svým vzhledem, ale i svým technickým provedením.

“Věž by měla dostat i titul technická stavební památka, protože tato velmi masivní věž byla velmi zajímavě založena na hlubokých pilotách na písku a prakticky na hladině vedlejšího Alba náhonu a ani dnes není vidno na věži nějakých stop sedání či trhlin.”
[<http://www.turistika.cz/mista/vodarenska-vez-a-rozhledna-v-tynisti-nad-orlici>]

Bylo nutností, aby vodojem prošel rekonstrukcí a stal se plnohodnotným místem pro vybudování muzea. Díky poskytnutým financím z Programu rozvoje venkova se mohla uskutečnit renovace interiéru za 750 000 korun.

Neblahý vliv na zrenovovanou dominantu města mají místní vandalové, kteří se s oblibou schází v blízkosti věže a následně poškozují fasádu graffiti. Vandalové mají ročně na svědomí škodu na veřejném a soukromém majetku přibližně 250 000 korun.

Spolek přátel města Týniště nad Orlicí se zasloužili o vznik originálního muzea v útrokách této místní dominanty. V prostorách věže se pořádají nejen výstavy, ale také

koncerty, besedy a semináře. Ochoz věže slouží jako rozhledna, odkud je možné spatřit nejen město, ale také panoramata Orlických hor a Krknoš. Záměrem činnosti tohoto sdružení je návaznost na dříve zaniklý místní spolek Čapkova újezdního muzea, jenž se zabýval sbírkovou a publikační činností v rámci města Týniště nad Orlicí. Kromě tvorby depozitáře a archivu města na základě studia minulosti a současného dění ve městě, schraňování písemných materiálů, věcných předmětů či fotodokumentací vázající se k městu Týniště nad Orlicí, se občanské sdružení věnuje i kulturním akcím jako jsou pravidelně pořádané besedy na různá témata týkající se místní historie a kultury či například Týnišťské věžení, kde se veřejnosti opět nastiňuje místní kultura a historie.

Spolek přátel města Týniště nad Orlicí uskutečnilo v roce 2015 následující akce:

Pochod okolo Týniště po Městské naučné stezce aneb přírodou, dějinami a současností našeho města, Zahájení sezony ve věži, Věžení 2015 (140 let železnice ve městě), Hudba ve věži, Oslavy vzniku Československé republiky, Vánoční sousedské setkání

Galerie Jaroslava Dostála

Jedná se o neziskovou organizaci, která vznikla v roce 2013. Svůj název nese po slavném místním rodákovi - Jaroslavu Dostálovi, který byl lokálně uznávanou autoritou. Byl znám jako poctivý učitel a zároveň laskavý a moudrý člověk se smyslem pro krásu. Krásy místních lesů a přírody pan Jaroslav Dostál přenášel na plátno a vznikali nedocenitelné kresby pro město Týniště nad Orlicí. Byl významným nejen pro svůj lidský přístup k dětem a umění, ale i jako fotograf. Jaroslav Dostál byl prvním občanem města, který vlastnil deskový fotoaparát, tudíž se jeho fotografie stali svědky tehdejší doby.

Zakladatel galerie pan Štěpán Tomášik popsal organizaci takto: *“Naše organizace se zaměřuje na sběratelskou činnost obrazů místních umělců dvacátého století - Jaroslava Dostála a dalších. Dále na sbírání prací místních fotografů minulosti - od počátku fotografie (fotografie, pohlednice, plakáty atd.). V souvislosti s tím provozujeme malou výstavní galerii, se kterou se letos chystáme vystavovat i mimo Týniště. A jiné aktivity související s historickým odkazem našeho města.“*

Galerie Jaroslava Dostála je otevřená pouze jako výstavní nikoli prodejní galerie a skládá se ze tří členů. Cílem spolku je výstavní činnosti primárně malířů 20. století z Týnišťska a okolí.

“To je těžké. Snažíme se v poměrech malého města zaplnit prostor kulturní činnosti, kterou pokládáme za správnou. Ta věc nebude nikdy vydělávat, vždy bude ztrátová a pokud ji budeme chtít udržet při životě, musíme ji ufinancovat z jiných zdrojů. To znamená, že nejkrásnější cíl by byl, kdyby naši činnost někdo platil.”

Těchto cílů by rádi dosáhli následovně: *“Snažit se udržet stávající formu. Hledat sponzory a dotace. Zviditelňovat práci galerie, např. pomocí sociálních sítí, výjezdních výstav apod.”*

Galerie vystavuje mimo rozsáhlou sbírku rodáka Jaroslava Dostála i další umělce jako obrazy od pánů Macháně, Šenka, Šejny, Obsta, Forejtka, Máchálka, Miřijovského a dalších. Organizace schraňuje veškeré artefakty spojené s historií města Týniště nad Orlicí a těmi například jsou staré fotografie, písemnosti, pohledy, reklamní předměty.

Galeri spolupracuje s městem: *“Ano spolupracujeme. Byla nám několik let po sobě uznána základní částka finanční podpory ve výši 5.000,-Kč. S městem se snažíme spolupracovat při kulturních akcích. Doplnujeme program i pro návštěvy města apod. Galerie je k dispozici k prohlídce pro kohokoliv, koho zajímá toto téma.”*

Organizace dále spolupracuje se místním Spolkem přátel města Týniště nad Orlicí, dále se Spolkem přátel Častolovice a s Mateřským centrem Ratolest. Spolek nespolupracuje s nějakou politickou stranou ve městě: *“Jsme spolek zaměřený na kulturu a historii. Což nemá nic společného s politickými názory členů.”*

Galerie Jaroslava Dostála je důležitým aktérem kulturního života v obci: *“Pořádáme například akce pro Základní školu. Speciální dny v galerii třeba na Advent, kdy se snažíme dokreslovat předvánoční atmosféru. Letos chystáme ve spolupráci se Spolkem přátel Častolovic výstavní akci Hudečkovy Častolovice, kde budeme na zámku prezentovat díla Jaroslava Dostála apod.”*

Pan Tomášík považuje organizaci za lokálně uznávanou a setkávají se s pozitivními ohlasy veřejnosti.

Jediné co v organizaci postrádají je jen čas a peníze.

Na počest malíři Podorlicka panu Jaroslavu Dostálovi vyšla životopisná a obrazová kniha.

Tělocvičná jednota Sokol Týniště nad Orlicí

Cvičitelka žactva paní Jaroslava Ullwerová popisuje Sokol takto: *“Naše organizace je malá, ale velmi činná ve společenském dění. Účastníme se Sokolských sletů, různých akademií a vystoupení.”*

Nejstarší aktivně působící organizace v obci je právě místní Sokol, který letos bude slavit 130 let od svého založení: *“Letos slavíme již 130 let od založení Sokola v našem městě. Jsme na to náležitě hrdí, že stále máme našim občanům co nabídnout.”*

V místní jednota čítá 260 členů, kteří se dělí do jedenácti oddílů jako například: Rodiče a děti, Předškoláci, Žákyně, Žáci, Gymnastika žákyně, Pohybovka ženy, Kondiční cvičení, Senioři - věrná garda.

Jako většina organizací se i Sokol potýká s nedostatkem angažovanosti mladých lidí: *“Mladých lidí v naší organizaci ubývá. Máme sice velmi početné oddíly rodičů a dětí předškoláků a mladších žákyň, ale již dlouho nám chybí oddíly starších žákyň a žáků. Bude to asi tím, že v tomto kritickém věku, pokud mají zájem se vůbec hýbat, tak hledají už nějakou specializaci a to my nabízíme "jen" všestrannost, která je taky důležitá, ale není pro tuto věkovou kategorii atraktivní.”*

Díky tomuto faktu si paní Ullwerová myslí, že jednota Sokol v Týništi a jeho členská základna má klesající tendenci a vysvětluje si to následovně: *“Je to právě tím, že cvičíme všestrannost a ne nějaké speciální sporty tak nejsme asi dost atraktivní.”*

Jako cíl jednoty Sokol cvičitelka Ullwerová shledává ve vyšším počtu trenérů, což se jeví jako velký problém: *“Samozřejmě oslovujeme různé lidi, ptáme se, ale málo kdo je ochotný vyšetřit si čas a pracovat dobrovolně a zdarma s mládeží.”*

Jednota Sokol spolupracuje s místními spolky jako například s Mateřským centrem Ratolest nebo Spolek přátel města Týniště. Pro veřejnost pravidelně pořádají týden otevřených dveří, kam může přijít kdokoliv z veřejnosti.

Obec se finančně podílí na fungování jednoty a zároveň napomáhá i s její propagací.

Jediné co tělocvičná jednota Sokol postrádá, jsou mladí lidé, kteří by měli chuť věnovat se dobrovolné činnosti.

Automotoklub

Zabývají se podporou činnosti a sdružováním zájemců o motorismus. Provádí svépomocí opravy automobilů pro své členy. Provozují dopravní hřiště pro děti a každoročně se v ČR pořádá kampaň, která má za úkol eliminovat úmrtí či zranění dětí na silnicích. Pod dozorem členů BESIP se děti učí jak se chovat v běžném provozu a jak bezpečně jezdit na kole.

Česká tábornická unie - T. K. Brd'o Týniště nad Orlicí

Tři mladí lidé se v roce 2003 rozhodli aktivně využít volný čas dětí od 1. - 8. tříd. Pořádají víkendové výlety i dětské tábory. V současné době do klubu dochází 32 dětí.

Muzeum Kočárků Týniště nad Orlicí

Nezisková organizace Podnikatelský klub Orlicko a Podorlicko, z. s., který má sloužit k podpoře kulturního, uměleckého a historického dění v regionu se zasloužilo o vznik Muzea historických kočárků. Muzeum kočárků je nejen navštěvováno místními dětmi, rodinami, školkami, seniory a ženami z regionu, ale také zahraničními návštěvníky. Na sbírkové činnosti muzea se podílí především místní občané. Muzeum se může pyšnit kousky i sto let starými.

Svaz tělesně postižených v České republice - Týniště nad Orlicí, o. s.

Organizace má 31 členů a představuje se následovně: *“Jsme místní nezisková organizace s 31 členy. Pro členy zajišťujeme pravidelná školení, semináře, v neposlední řadě výlety na krásná místa v ČR, rekondiční pobyty.”*

Svaz by rád uvítal více členů hlavně z řad mladší generace. Město se z velké části podílí na podpoře svazu: *“Ano, máme velmi dobré vztahy s paní starostkou a městským úřadem.”*

Svaz dále spolupracuje s Klubem důchodců a vnímá se jako lokálně uznávaný. Organizace sdružuje osoby se zdravotním postižením, zejména tělesným. Hájí potřeby a zájmy OZP a seniorů. Nabízíme odborné sociální poradenství. Zajišťujeme plavání, cvičení a rehabilitační pobyty pro zdravotně postižené. [<http://www.firmy.cz/>]

Jediné co svaz postrádá dle slov člena je vůdčí osobnost.

Spolek kultury na dosah

Nejmladší spolek v obci byl založen 15. 6. 2015 a jeho hlavní nápní je snaha o pozvednutí kulturního dění v obci prostřednictvím pořádání koncertů, seminářů, kulturních a sportovních akcí.

Akce pořádané spolkem:

Rap air, Týnišťské loučení s létem, Týniště zpívá koledy

Klub důchodců

Klub vznikl v roce 1962 a má zhruba 24 členů. Výbor se schází jednou za měsíc, spolupracuje s městskými orgány, např. s Městským úřadem v Týništi nad Orlicí, s Městskou knihovnou, ZUŠkou a pořádá různé besedy, výstavy, posezení, oslavy jubilantů. Donedávna dokonce ještě fungovala seniorská kapela, která zpestřovala přátelská posezení.

Již při založení klubu vznikly pravidelné „Kulturní úterky“. Je to krásná tradice, která se neustále prohlubuje a zdokonaluje. Promítají se zde krátké filmy, při různých besedách sem zavítají zástupci města, Kulturního centra, lékaři, spisovatelé, cestovatelé... Klubovna je dnes vybavena televizí a videem a je otevřena každé odpoledne

od pondělí do pátku. [http://rychnovsky.denik.cz/zpravy_region/sice-duchodci-ale-duchem-stale-stramaci-a-damy-20121025.html]

Průměrný věk členů je 82 let.

Český rybářský svaz, z. s. místní organizace Týniště nad Orlicí

Hlavním úkolem českého rybářského svazu Týniště nad Orlicí je vychovávat mladé rybáře, kteří se budou chovat ohleduplně k přírodě a s respektem ke zvířectvu. Děti do patnácti let tyto dovednosti a informace nabývají prostřednictvím rybářského kroužku po jehož absolvování členové musí vykonat úspěšně závěrečnou zkoušku a následně obdrží povolenku k lovu ryb. Rybářský svaz se podílí na kulturním životě v obci a to při každoročním pořádání rybářského plesu.

Lovný revír se rozkládá na území o rozloze 16 km 30 ha.

Základní umělecká škola

V obci působí Základní umělecká škola, která se aktivně podílí na občanské společnosti zejména prostřednictvím výchovy mladé generace v hudebním oboru. Hudební obor má pro školu primární význam, za dobu svého bytí jím prošlo několik tisíc dětí. Po celou dobu svého trvání se v hudebním oboru vzdělává nejvíce žáků. Mnozí z nich se věnují hudbě jako svému koníčku dodnes, ti nejlepší z nich pokračovali ve studiu hry na nástroj nebo zpěvu na konzervatořích, akademiích. Za zmínku stojí jméno Vladimír Lejnar, který prošel hudebním oborem v obci a následně vystudoval konzervatoř v Praze. Nyní působí v orchestru Národního divadla v Praze. Musím zdůraznit, že Vladimír ve svých 24 letech procestoval svět s českou filharmonií.

Z hudebního oboru také vzešlo uskupení mladých, talentovaných muzikantů, kteří svou lásku k hudbě ztělesnili v lokální kapele s názvem Band-a-ska.

Tabulka č. 9 Přehled souborů Základní umělecké školy

Přehled souborů Základní umělecké školy				
Název	Založen	Součas ný počet členů	Činnost	Pořádané akce
Základní umělecká škola	1945			
Hudební obor		172	výuka hudebních nástrojů	Swingový festival J. Marčíka
Dechový orchestr ZUŠ		25	koncertování	Prvomájové koncerty
Mladý týništský big band	2005	6	interpretace dixielendových standardů	Účast v soutěžích, koncerty
Bigbandátka	2014	24	koncerty	
Mazoretky Týnky	2011	18	Výuka tance	Vysoupení, účast v soutěžích

Tabulka: autorka: Zdroj: <http://www.zustyniste.cz>

3.9.4 Znalost spolků v obci

Každý z dotázaných byl schopen uvést minimálně jeden spolek. Bylo nutné respondentům definovat pojmy jako spolek, organizace a následně si většina respondentů uvědomila spolkovou činnost v obci. Dva respondenti věděli, že tu spolky působí, ale nevybavili si název. Oba nakonec uvedli alespoň dobrovolné hasiče.

Tabulka č.10 Znalost spolků, jejich hodnocení a účast

	Znalost spolků	Hodnocení	Účast ve spolku
M28 Z	Band-a-ska, Hasiči, Sportovní klub, DDM,	Kladné	Ano
M35 Z	Hasiči, Big band,	Kladné	Ano
M24 Z	Divadelní soubor Temno, DDM, Hasiči	Kladné	Ne - s časem nakládám jinak
M23 S	Band-a-SKA, U.F.O., DDM,Kultuře na dosah	Negativně - Kultuře na dosah	Ano
M29 Z	DDM, ZUŠ, Fotbalový klub	Negativně - Muzeum kočárků	Ne - nemám co nabídnout
Ž25 S	český svaz chovatelů, hasiči	Kladné	Ne - nevím jak
M29 O	Dobrovolní hasiči, DDM, Ratolest, Spolek přátel města, Spolek kultuře na dosah, SK Týniště	Kladné	Ano
Ž27 Z	Hasiči, DDM, U.F.O, Band-a-Ska	kladné	Ne - jsem většinou mimo město
Ž24 S	Hasiči, DDM, Spolek přátel města, český svaz chovatelů, český rybářský svaz, mateřské centrum Ratolest, divadelní spolek	Kladné	Ne - jsem většinou mimo město
Ž45 O	Dobrovolní hasiči	Kladné	Ne - není čas
M23 S	Málo	Kladné	Ne - ale měl bych
Ž25 Z	SK Týniště, Hasiči, DDM	Kladné	Ne - dříve v kuželkářském
Ž47 Z	Rybáři, Hasiči, sportovní oddíly, basketbalisti, fotbalisti, DDM	Negativně - fotbalisti	Ne - dříve v Sokolu
M53 O	DDM, Česku svaz chovatelů	Pozitivně	Ne
Ž55 Z	Dobrovolní hasiči, DDM, Band-a-ska, Spolek přátel města Týniště	Kladné	Ne
(Vysvětlivky: S= student, Z= zaměstnaný, O= OSVČ)			

Tabulka: Autorka

Nejčastěji byli jmenováni:

1. Dobrovolní hasiči, DDM 11
2. Divadelní spolky (U. F. O 3, Jirásek 1, Temno 2), Sportovní klub 5
3. Band-a-Ska 4
4. Spolek přátel města Týniště 3
5. Mateřské centrum Ratolest, Spolek kultury na dosah, Český svaz chovatelů 2
6. Klub seniorů, Big band, Český svaz rybářů 1

“Band-a-Ska z.s. - jsme mladý lidi, kteří dělají, co je baví a to je hudba (smích), dál vím o hasičích - myslím si, že jsou celkem důležitý a jejich práce si cením, pak tu jsou sportovní kluby, který se členěj na různý oddělení jako fotbalisti, tenisti a tak, no a pak je tu Dům dětí a mládeže, kde se konaj volnočasový aktivity převážně pro děti. Nic jinýho mě nenapadá.” (M, 28 let, zaměstnaný)

“Dobrovolní hasiči pak DDM - spolek pro mládež, dále tu je ten Spolek přátel města - pořádají besedy, prohlídky města, český svaz chovatelů - sdružení místních chovatelů ptactva, zvířectva, pořádají trhy se zvířaty, český rybářský svaz - sdružení rybářů, pořádají úklid povodí v okolí, mateřské centrum Ratolest - vytváří zázemí a akce pro matky s dětmi, divadelní spolek - dobrovolní herci, díky nimž jsou v týništi divadelní představení.” (Ž, 25 let, student)

3.9.5 Hodnocení spolků

Většina respondentů pokládá dobrovolné hasiče za nepostradatelný a lokálně významný spolek. Ostatní spolky a organizace byly hodnoceni kladně s výjimkou Spolku kultury na dosah a Muzeum kočárků.

“Kultuře na dosah z.s. - (podle mého názoru) je hodně špatný pokus o vytvoření produkčního týmu, spíše spolek, který jenom získává dotace.” “Jsou tu spolky dobré i spolky špatné.” (M, 23 let, student)

“Například máme muzeum kočárků kde není otevírací doba a vstupné je 100kč, kolik lidí ho kdy navštívilo? nebylo by lepší peníze, čas a energii investovat do toho aby měli mladí lidé kde sportovat?” (M, 28 let, zaměstnaný)

“U.f.o. - o jejich činnosti vím jen z doslechu, ale myslím že je fajn že s snaží aby se v tom týništi něco dělo no a band-a-ska - pořádá koncerty - vánoční, čarodejnice a kladně hodnotím, že jsou schopni spolupracovat s dalšíma kapelama.” (Ž, 27 let, zaměstnaná)

3.9.6 Spolková činnost respondentů

Pouze čtyři respondenti se angažují ve spolcích.

3.9.7 Občanská angažovanost a zájem o věci veřejné

Volební účast

Tabulka č. 11 Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny 2013 pro obec Týniště n.Orl.

Název strany	Počet hlasů	Počet % platných hlasů
ČSSD	608	20,20
KSČM	594	19,74
ANO 2011	549	18,24
TOP 09	337	11,19
Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	228	7,57
Součet ostatních stran		22,96
Celková volební účast 59,44%		

Tabulka: Autorka, Zdroj: [://volby.idnes.cz](http://volby.idnes.cz)

Tabulka č. 12 Výsledky prezidentských voleb 2 kolo

Kandidát	Počet Hlasů	Počet % platných hlasů
Miloš Zeman	1780	58,69
Karel Schwarzenberg	1253	41,31
Celková volební účast 59,94 %		

Tabulka: Autorka, Zdroj: <http://volby.idnes.cz>

Volby do zastupitelstva

Poslední volby do zastupitelstva se konaly 11. 10. 2014. Volilo se 17 zastupitelů z celkem 8 politických stran.

Volební účast byla 43,37 %. V příložené tabulce je vidět, kolik jednotlivé strany dostaly hlasů a kolik získaly mandátů.

Z celkového počtu 15 respondentů se účastilo voleb 64,3 % obyvatel (9 respondentů)

Tabulka č. 13 Výsledky komunálních voleb v obci Týniště nad Orlicí do zastupitelstev obcí 2014

Název strany	Počet hlasů	Počet % platných hlasů	Počet mandátů
KSČM	6 706	16,87	4
Změna pro Týniště	5 419	16,87	3
Východočeši Týniště n.Orl	4 494	13,99	2
ČSSD	4 135	12,87	2
Sdružení TOP 09 a nezávislých kandidátů	4 066	12,66	2
ODS	3 509	10,93	2
Nezávislé sdružení Nové Týniště	2 093	6,52	1
KDUČSL	1 695	5,28	1

Tabulka: Autorka, Zdroj: <http://volby.idnes.cz>

Z výsledků voleb můžeme usoudit, že v obci není vysoká míra participace obyvatel a to může vést k narušení harmonie obyvatel, což má za následek vyšší míru neangažovanosti na veřejném životě. (vysoká angažovanost ve veřejném životě znamená i větší účast ve volbách a to vede k vyšší stabilitě populace - bezkonfliktnost mezi různými sociálními skupinami).

Názor na výsledky voleb

Strana KSČM v komunálních volbách předběhla o více jak tisíc hlasů druhou kandidující stranu Změna pro Týniště.

Tuto situaci jeden z respondentů zhodnotil takto: *“Lidé v tomto městě a vůbec v této zemi rychle zapomínají!”* (M, 23 let, student)

Jiný z respondentů takto: *“Dalo se to očekávat. Já jsem třeba volit byl, ale vím, že spousta mých známých na to rezignujou a je jim to jedno. Pak to takhle dopadá.”* (28 let)

“Na komunální úrovni si myslím, že tolik nezáleží na tom jakou politickou stranu člověk volí, lidé se většinou znají a vědí kdo jaký je a volí konkrétní lidi, kterým nejvíc věří. Zaráží mě spíš to, kolik schopných a snad i inteligentních lidí je ochotno se upsat straně jako je KSČM.” (M, 28 let, zaměstnaný)

“Nespokojen, ale respektuji. Výsledek je sice o něco více rudý, než v jiných lokalitách, ale přesun voličů ke KSČ je patrný po celé ČR. Jako důvod vnímám spíše populistické řeči a touha některých jedinců po tom, vrátit minulost, kdy “každý měl všechno”. Spíše mi vadí snaha některých jedinců o to, dostat se prostřednictvím této strany na radnici.” (M, 29 let, zaměstnaný)

“Máme co jsme chtěli, dostali jsme za uši no...a je to. Ale nedívím se, mladý když to tu viděj, tak nemají chuť jít k volbám a starých lidí tu je dost a proto tu převládají ty komunisti.” (M, 53 let, OSVČ)

Vítězná strana by měla mít čtyři křesla v zastupitelstvu, ve vedení nebo radě města, ale nezískala žádné. Lídr strany Jan Vaník nepovede ani žádná koaliční vyjednávání.

„Když jsme měli zájem se s někým domlouvat o dalším postupu, tak mi bylo sděleno, že už je rozhodnuto, že KSČM nebude mít ani zástupce v radě. Což považujeme za pohrdání více jak 20 procenty hlasů voličů.“ vyjádřil se Jan Vaník pro Český rozhlas. [www.rozhlas.cz/hradec/zpravy/_zprava/tyniste-nad-orlici-zrejme-nebude-ridit-vitezna-kscm-v-upici-chteji-zmenu-ve-vedeni-mesta--1407910]

Tabulka č. 14 Výsledky týnišťských voleb v čase

		2002	2006	2010
Voličská účast		2416 lidí 48,21%	2465 lidí 49,05%	2503 lidí 49,19%
KDÚ-ČSL	Počet hlasů	2768, 7,48%	1936, 4,97%	1362, 3,48%
	Počet mandátů	1	0	0
Zelení	Počet hlasů	2130, 5,76%	1653, 4,25%	593, 1,52%
	Počet mandátů	1	0	0
Komunisté	Počet hlasů	11638, 31,46%	9679, 24,87%	8458, 21,62%
	Počet mandátů	6	5	4
ČSNS	Počet hlasů	7158, 19,35%	nekandidovali	nekandidovali
	Počet mandátů	3		
ČSSD	Počet hlasů	4087, 11,05%	4718, 12,12%	5646, 14,43%
	Počet mandátů	2	2	3
ODS	Počet hlasů	9211, 24,90%	10835, 27,84%	6051, 15,47%
	Počet mandátů	4	5	3
NK-Sport	Počet hlasů	nekandidovali	4570, 11,74%	3558, 9,09%
	Počet mandátů		2	1
SNK ED	Počet hlasů	nekandidovali	5531, 14,21%	4386, 11,21%
	Počet mandátů		3	2
Nové Týniště	Počet hlasů	nekandidovali	nekandidovali	3328, 8,51%
	Počet mandátů			1
TOP 09	Počet hlasů	nekandidovali	nekandidovali	5739, 14,67%
	Počet mandátů			3

Zdroj: <http://tyniste.blog.cz/1010/vysledky-tynistyskych-voleb-v-case>

Účast na zasedání zastupitelstva

Ani jeden z dotázaných se nikdy neúčastnil zasedání zastupitelstva.

3.10 Iniciativa občanů

Petice

Petice pro podporu strany Nezávislého sdružení Nové Týniště

Vznikla v červnu r. 2010. Sdružení se chtělo účastnit voleb a jejich složení bylo pouze z nezávislých kandidátů (nezávislý = není nominován žádnou politickou stranou). Právě pro realizaci bylo zapotřebí shromáždit podpisy pro petici.

Pan Mgr. Ing. Ivan Ládr - činná osoba v naší občanské společnosti, představitel Nezávislého sdružení Nové Týniště a organizátor petice ve svém blogu tyniste.blog.cz shrnul průběh sběru podpisů následovně: *“V prvních dnech se nasbíralo poměrně snadno větší množství podpisů v okruhu přátel a známých. Později již byl sběr obtížnější, neboť bylo nutné se obracet jednotlivě na naše spoluobčany, vysvětlovat, přesvědčovat, argumentovat. Za jedním podpisem často bylo půlhodiny i více stráveného času.”* [<http://tyniste.blog.cz/1009/informace-o-vysledku-sberu-podpisu-pod-petici-pro-podporu-nezavisleho-sdruzeni-nove-tyniste-a-podekovani-za-podporu>]

Pan Ládr hodnotí situaci následovně: *“Setkali jsme se z různými reakcemi. Od jednoznačné podpory na jedné straně po obavy a nedůvěru na druhé. Dokonce jsme k našemu překvapení zjistili, že se dost lidí bojí podepsat listinu, která je do určité míry namířena proti současnému vedení města.*

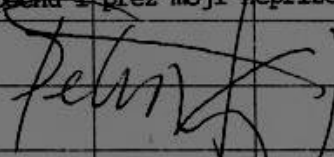
Po tolika letech od pádu komunismu v lidech stále přetrvává pocit strachu vůči úřadu.

Spousta lidí zase nevěřila, že lze dosáhnout nějaké změny.

Chtěli bychom ve volbách uspět a dokázat, že občan není pouze objektem manipulace mocí a že může ovlivnit dění ve svém okolí.”

Ukázka reakce na petiční snažení Nezávislého sdružení Nové Týniště

Petice dle §21 odst. 4 zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, pro registraci volební strany pro volby do zastupitelstva města Týniště nad Orlicí v roce 2010.
Voliči podporující kandidaturu volební strany: „**Nezávislé sdružení Nové Týniště**“ (Sdružení nezávislých kandidátů)

číslo	Jméno	Příjmení	Datum narození	Místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu	Podpis
	řázení, když vidím lidi, kteří se chtějí ucházet o post na radnici, musím se přiznat, že jsou to lidé na pokraji společnosti a tímto způsobem se chtějí dosadit na vlněnou deku a jí se zahřátí. Já s touto taktikou voleb "PROSIM" nesouhlasím. Buďto jsem dobrý a nebo ne...takže hodně úspěchů i přes moji nepřiznání.				
					

Zdroj: [<http://www.condec.cz/czech/dokumenty/reakce.pdf>]

Petice na podporu pátera Havlíčka

V létě 2014 se v obci zvedla vlna nevole kvůli rozhodnutí biskupa Jana Vokála k odvolání místního administrátora farnosti Ivana Havlíčka kvůli administrativní chybě v účtech. Okamžitě vznikla petice (cca 300 podpisů) na podporu pátera Havlíčka a následně byla předána na biskupství.

“Nikdo na petici nereagoval. Doručili jsme tam proto druhý dopis. A potkali přímo biskupa Jana Vokála. Když jsme se ho tázali, jaký důvod ke svému rozhodnutí o odvolání pana Havlíčka měl, odpověděl nám, že k němu promluvil Bůh a toto mu sdělil. Ptali jsme se ho, jak můžeme situaci zvrátit. Odpověděl nám, že se máme modlit. Připadlala jsem si, jako nějaký póvl. Pan Havlíček byl degradován. V Neratově, kam odchází, nesmí ani sloužit mše.” [<http://www.denik.cz/kralovehradecky-kraj/tynistie-naseho-patera-si-ochranime-20140701-26xc.html>]

3.10.1 Veřejné hlasování na webové stránce tyniste.bog.cz

Představitel Nezávislého sdružení Nové Týniště pan I.Ládr zveřejnil výsledky anket z roku 2010, které probíhali na jeho blogu.

K čemu je mi městská policie?

Na zlost, jen mne šikanují.	40 hlasů	34%
Na prd, nevím, že existují.	33 hlasů	28%
Už mi pomohli.	7 hlasů	6%
Perfektní	36 hlasů	31%

Existuje na městském úřadě korupce?

Ano	23 hlasů	67%
Ne	1 hlas	2%
Nevím	10 hlasů	29%

Jací jsou úředníci v Týništi?

Nejsem spokojen	1 hlas	5%
Někteří dobří, jiní špatní	10 hlasů	50%
Vždy bez problémů	9 hlasů	45%

Dávám přednost tomu, aby Týniště šetřilo nebo mohu více platit.

Ať se šetří	9 hlasů	100%
-------------	---------	------

Chci rekonstrukci náměstí a přednádraží i za cenu, že na jiné věci nebudou peníze?

Ano	7 hlasů	41%
Ne	10 hlasů	58%

3.11 Hodnocení lokálních autorit

Respondenti měli za úkol ohodnotit činnost vybraných lokálně aktivních obyvatel v rozvoji a kvalitě místní kultury.

Respondenti ohodnotili aktéry následovně:

Kapela Band-a-Ska - Michal Procházka 4,2

Zakladatel divadelního souboru U. F. O - Jiří Proche 3,7

DDM Sluníčko ředitelka - Jana Kalousová 3,5

Předseda spolku přátel města TnO - Libor Koldinský 3,1

Ředitel kulturního centra - Mgr. Tomáš Kavka 3

Místní podnikatelka - Tereza Otavová 2

Starostka - Ing. Jana Galbičková 1,8

Administrátor fary - ThDr. Zbigniew Żurawski 1,6

Tabulka č. 15 Hodnocení lokálně činných obyvatel v rozvoji a kvalitě kultury obce

	M28	M35	M24	M23	M29	Ž25	M29	Ž27	Ž24	Ž45	M23	Ž25	Ž47	M53	Ž55
Starostka - Ing. Jana Galbičková	1	1	2	1	1	1	2	x	3	5	1	1	3	3	1
Předseda spolku přátel města TnO - Libor Koldinský	3	2	4	3	2	4	4	x	x	x	5	2	3	2	4
Administrátor fary - ThDr. Zbigniew Żurawski	1	1	1	x	1	1	1	x	x	4	4	1	x	x	1
Ředitel kulturního centra - Mgr. Tomáš Kavka	3	2	1	3	5	3	3	x	4	x	4	2	x	4	3
Místní podnikatelka - Tereza Otavová	3	1	1	1	5	1	2	2	3	x	3	1	2	3	1
Zakladatel divadelního souboru U.F.O - Jiří Proche	3	3	4	4	4	5	3	4	4	5	4	2	4	x	4
Kapela Band-a-Ska - Michal Procházka	3	4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	2	5	5	4

DDM Sluníčko ředitelka - Jana Kalousová	3	2	5	4	3	3	4	x	5	5	5	2	5	3	4
(Vysv. 1 - nejméně, 5 - nejvíce, x - nezná)															

Tabulka: Autorka

3.12 Tradiční kulturní akce konané v obci

V obci se každoročně pořádá velké množství akcí, které jsou organizovány jak ze strany obce tak i prostřednictvím místních spolků a firem.

Swing fest Jardy Marčíka

Okolo roku 1995 vznikla v hlavách vedoucích Mladého týnišťského big bandu, Pavla Plašila a Karla Koldinského, myšlenka zčeřit stojaté vody kulturního života v Týništi nad Orlicí uspořádáním akce, na které by se prezentovaly začínající mládežnické orchestry, skupiny, big bandy či jednotlivci, jež se zajímají o swing a jazz. 1. – 2. června 1996 se tedy uskutečnil úplně první ročník Týnišťského swingového festivalu. Pozvaným hostem byla Jana Koubková s Českým klarinetovým kvartetem. Tehdy ani jeden z organizátorů neuvažoval o tom, že by po pár letech dosáhl festival celorepublikového věhlasu, natož, že by se do Týniště nad Orlicí začaly sjíždět špičky jazzové a swingové scény z celé České republiky a ze zahraničí. Na pódiu se vystřídal nejen amatérské, ale i profesionální soubory. Z těch nejznámějších lze jmenovat například Ladislava Kerndla, Karla Hálu, Ondřeje Havelku, Dana Bártu, Yvone Sanchez. V roce 2004, kdy už se pořádal v pořadí osmý festival, se poprvé na týnišťských prknech objevily i big bandy ze Spojených států amerických a z Maďarska.

Festival se koná vždy první pátek a sobotu v červnu a pořádá se na Tyršově náměstí. Výjimku tvořil ročník, kdy kvůli rekonstrukci místního kulturního domu byl festival přesunut do prostor Českého svazu chovatelů Týniště nad Orlicí – Na Bobkárně, a trval pouze jediný den. Roku 1998 se změnil původní název Týnišťský swingový festival na Týnišťský swingový festival Jaroslava Marčíka. Jaroslav Marčík, barytonový saxofonista, byl součástí Mladého týnišťského big bandu od roku 1993 a svůj život zasvětil hudbě a

výrobě hudebních nástrojů. Při přípravě třetího swingového festivalu zemřel, proto jsou festivaly pořádány na jeho počest a každoročně je festival zahajován vzpomínkou a uctěním jeho památky.

Přípravy velkolepého mezinárodního Týnišťského swingového festivalu Jaroslava Marčíka jsou náročné. Z toho důvodu se na nich podílí nejen Základní umělecká škola Týniště nad Orlicí, ale i Mladý týnišťský big band a v posledních letech i Kulturní centrum.

“Letošní ročník, co se týče koncepce a dramaturgie, tak se bude hodně podobat těm předešlým ročníkům. Je to věc, která docela dobře funguje, takže jsem nechal velkou volnost tady ZUŠ, která zejména vytváří ten hudební program, přeci jenom jsou to odborníci na swing a do budoucna by se mi velice líbilo, kdyby byl festival rozšířen zejména tím mezinárodním směrem. Je tady opravdu ten potenciál.” (ředitel Kulturního centra pan Kavka)

Rozsvícení Vánočního stromu

Kapela Band-a-SKA ve spolupráci s RAMPA sport pořádá každoroční tradiční Rozsvícení vánočního stromu, kde vystupují spřátelené kapely z blízkého okolí. Poprvé se tento ročník nesl v bohubilé myšlence a to, že vybrané vstupné poputuje na nadační fond Rebečina křídla - dívka z pardubicka, která trpí nevléčitelnou nemocí motýlých křídel. Pro malou Rebečku se vybralo skvělých 31 800,- Kč a přes 200 kg víček od pet lahví. Přeji si, aby tato benefiční akce v příštích ročnících měla stejnou neli mnohonásobně větší účast a zachovala si tak skvělou, předvánoční atmosféru.

Rozsvícení vánočního stromu - “Týniště zpívá koledy”

Tradičně pojatá akce konající se na mírovém náměstí v dobrovodu Žest'ového sobouru, kde si každý obyvatel za dobrovodu dětského souboru z místní mateřské školy může zapět svou oblíbenou vánoční koledu nebo si dopřát krásně provoněné svažené víno. Vrcholem setkání je rozsvícení vánočního stromu.

Týnišťská 10

Letos se bude konat již 25. ročník tradičního běhu Týnišťské desítky, která se pravidelně běhá na počest říjnového svátku, tedy 28. října. Závod je organizován SK Týniště nad Orlicí - oddíl atletiky. 22. Ročník je považován za nejsilnější, co se účasti týče. V závodě na 10 kilometrů vyběhlo 253 závodníků. Nejstarším každoročním účastníkem závodu je pan Jiří Soukup, kterému je obdivuhodných 89 let a desetikilometrovou vzdálenost uběhne pod 80 minut. Závod je převážně financován místními podnikateli. Účastníci tento závod shledávají za velice příjemný a oblíbený.

Adlerův šmajd

V roce 2015 proběhl první ročník turistické akce s názvem Adlerův šmajd, který zorganizoval místní Spolek přátel města Týniště nad Orlicí. Městská naučná stezka v délce 11km provází účastníky zajímavými místy včetně historického výkladu. Účastníci obdrží orientační mapku a pamětní diplom.

Týnišťské posvícení

V polovině září probíhá v místním parku tradiční Posvícení, kde se během odpoledne vystřídá mnoho kapel - počínaje dechovkou a konče rock and rollem. Mezi kapelami vystupují místní taneční skupiny - Rosegirls,, Cigi cigi cak a SMOT. Pro děti je nachystáno spousty zábavy v podobě skákajícího hradu, malování na obličej a v neposlední řadě místní dobrovolní hasiči předvádí svou techniku. V rámci Posvícení je možné bezplatně navštívit muzeum ve Vodárenské věži.

Čištění řek v přírodním parku Orlice

Letos proběhne již 9.ročník ekologické akce, kdy prostřednictvím dobrovolníků, převážně z řad vodáků čistí řeku Orlici od civilizačního odpadu. Dobrovolná akce je zahájena v Kostelci nad Orlicí a pokračuje přes Albrechtice nad Orlicí, Týniště nad Orlicí až do Hradce Králové. V minulém ročníku bylo sezbíráno 6,8 tun civilizačního odpadu a události se zúčastnilo přes 485 dobrovolníků. Nasbíraný nepořádek se svážel v lodích na osm předem vytipovaných stanovišť podél řeky. Akce se může pochlubit 70 km

vyčištěného koryta a přilehlých břehů řek v Přírodním parku Orlice. Akce se daří uskutečňovat i díky finanční podpoře města Týniště nad Orlicí.

Cyklorallye Juráška

Týniště nad Orlicí je tradičním organizátorem spolu s místními podnikateli sportovní cykloturistiky pro všechny věkové kategorie. Minulý rok se již konal 33. ročník Cyklorallye Juráška. Účastníci z celého okolí startují z Týnišťského náměstí a zdolávají trasu v délce 95 kilometrů, která vede Týniště nad Orlicí - Křivice - Bolehošť - Přepychy - Opočno - Nové Město nad Metují - Peklo - Dobrošov - Olešnice v Orlických horách a Juráška, kde je pro účastníky závodu připraven výtečný guláš. Jen co cyklisté načerpají nových sil, čeká je cesta zpět a tížený cíl v města Týniště nad Orlicí (areál Českých chovatelů).

Ačkoliv by si mnozí pod názvem Cyklorallye mohla představit urputný boj o medaile, opak je pravdou. Závod je určen převážně rekreačním cyklistům, kteří mají radost z pohybu. Cykloturisté během své poutě míjejí nespočet restauračních zařízení, které se pro ně stávají příjemnou zastávkou. V roce 2013 se “závodu” účastnilo 209 cyklistek a cyklistů. Nejstarší účastnice, která bez problému pokořila Jurášku, bylo úctihodných 77 let. V roce 2015 vystoupal počet na 245 účastníků. V areálu Českých chovatelů byly připraveny odměny pro každého cyklistu v podobě pamětní medaile, diplomů. Závody jsou završeny taneční zábavou.

FOOD Festival Týniště nad Orlicí

V létě minulého roku vypukl první ročník Food festivalu na Tyršově náměstí. I přes rozmary počasí si tuto vyjmečnou událost nenechali ujít stovky labužníků, kteří mohli ochutnat netradiční jídla a pití připravované šévkuchaři lokálních restaurací. Bohužel druhý ročník zmiňovaného festivalu bude kvůli neschodám mezi Městským úřadem a organizátorem festivalu přesunut do města Kostelce nad Orlicí. Obec Kostelec nad Orlicí se těší mimořádnému nadšení a ke každému kroku ze strany organizátora přistupují velice vstřícně. Místní obyvatelé jsou z přesunu festivalu zklamaní, ale na druhou stranu vítají to, že se Food festival přesune do malebného prostředí zámeckých zahrad města Kostelce.

Taneční soutěž O týnišťské tajemství

V roce 2015 pořádal již 23. ročník Dům dětí a mládeže v Týništi nad Orlicí nepostupovu soutěž tanečních kolektivů, které jsou rozděleny do čtyřech věkových kategorií. Tradici pořádání soutěže v Kulurním centru narušila jeho celková rekonstrukce. Provizorní zázemí tanečnice hledali v budově DDM. Minulý rok se soutěž mohla znovu vrátit na scénu Kulturního centra, ale nebylo to úplně jednoduché. Nové prostory KC zdaleka nestačí počtu účastníků, proto musela být soutěž rozdělena na 3 samostatné bloky.

Pohádkový les

Pohádkový les patří k oblíbené každoroční akci pro děti, kterou pořádá místní Dům dětí a mládeže. Minulý rok navštívilo akci téměř dvě stě lidí. Na rodiče s dětmi čekalo pohádkové dobrodružství v délce necelých 3,5 km. Bylo k vidění přes třicet pohádkových postav u 21 stanovišť, kde děti plnili úkoly.

Divadelní podzim v Týništi nad Orlicí

Festival s dlouholetou tradicí (v r. 2012 se konal již 45. ročník) nejlepších amatérských divadel. Poslední ročník byl v r.2012, kvůli rekonstrukci kulturního centra se divadelní podzim neuskutečnil. Kulturní centrum je již otevřeno a na podzim r. 2016 se do něho opět chystají regionální divadla.

Rap air

V roce 2015 se představil první ročník rapového festivalu pod záštitou města Týniště nad Orlicí. Organizátorkou je místní mladá, ambiciózní podnikatelka Tereza Otavová, která je provozovatelkou Týnišťského klubu Lefr. Leadr strany Nezávislé sdružení Nové Týniště pan Ivan Ládr se na svém blogu vyjádřil takto:

“Když vidím, jak se velkoryse rozdává z cizího, občas se ptám, kolik by členové zastupitelstva dali za svého. Jistě je nesmysl takto uvažovat třeba ve vztahu k údržbě silnice sloužící všem. U položek porcování medvěda (pozn. porcování medvěda = nakládání s rozpočtem města) ovšem tato otázka je často namístě. Pokud si myslí, že je třeba podpořit akci Rap-Air, kolik by sami přispěli? Obávám se, že k rozdávání ze svého

by ochota nebyla tak velká. Přitom řádný hospodář by se k veřejným penězům měl chovat jako ke svým.” [http://tyniste.blog.cz/1603/tynistsky-rozpocet-2016-a-porcovani-medveda]

Letošní ročník se již koná pod záštitou spolku s názvem Spolek kultury, který obdržel částku 20.000,- Kč z rozpočtu města pro r. 2016.

Pan Kavka akci shledává následovně: “No ona letos tam na můj vkus pozvala strašně moc takových domácích hvězd a já jsem zvědavěj jak to bude fungovat na to Týniště, jestli to není až moc ambiciozní ...ambiciozni dobře ...ambiciozní by to samozřejmě být mělo, jesti spíš neměla dát nějakýho většího headlinera, ale já nevím ...já ji do toho nechci nějak mluvit ...ať si to ona dělá jak chce, ale tak jsem na to sám zvědavěj. Během dne se tam vystřídaj nějaký tři známý kapely no a který budou stát, co si budeme nalhávat nějaký peníze a jestli vůbec je možný aby tímhle stylem festival vznikal ...nevím... uvidíme.”

Týnišťské loučení s létem

V roce 2015 vznikla další nová akce s pestrým programem, kde si na své přišli nejen děti ale i dospělý.

Účast na kulturních akcích obce

Tabulka č. 16 Účast na kulturních akcích obce

	M28	M35	M24	M23	M29	Ž25	M29	Ž27	Ž24	Ž45	M23	Ž25	Ž47	M53	Ž55
Swingový festival J. Marčíka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1
Divadelní podzim	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Tradiční posvícení	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0
Silvestrovský ohňostroj	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1
Týnišťská 10 (běh na 10km)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyklorally tour Juráška	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1
Rozsvícení Vánočního stromu Týniště nad Orlicí - mírové náměstí	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Zasedání zastupitelstva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komunální volby	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1
Týnišťské loučení s létem	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0
Pálení čarodějnic v Týništi n.Orl - areál rampasport	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
(1 = účast, 0 = neúčast)																

Tabulka: Autorka

Z tabulky vyplývá, že nejnavštěvovanější akce jsou:

Pálení čarodějnic v Týništi n. Orl - areál Rampasport (15)

Swingový festival J. Marčíka (14)

Silvestrovský ohňostroj (12)

Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska (10)

Komunální volby (9)

Tradiční posvícení (8)

Rozsvícení Vánočního stromu Týniště nad Orlicí - mírové náměstí, Loučení s létem (4)

Cykloralley tour Juráška (2)

Hodnocení kvality pořádaných akcí

Respondenti měli za úkol na stupnici od jedné do pěti ohodnoti každou akci, které se účastili.

Tabulka č. 17 Hodnocení kvality pořádaných akcí

(1=nejméně, 5=nejvíce)	M	M	M	M	M	Ž	M	Ž	Ž	Ž	M	Ž	Ž	M	Ž
	28	35	24	23	29	25	29	27	24	45	23	25	47	53	55
Swingový festival J. Marčíka	3	3	2	3	5	3	5	4	4	5	x	3	5	5	4

Divadelní podzim	3	3	2	4	3	x	x	x	x	x	1	x	x	x	x
Tradiční posvícení	x	3	1	2	x	2	x	x	x	5	x	2	x	3	x
Silvestrovský ohňostroj	4	1	5	1	4	4	x	2	5	5	x	3	5	5	4
Týnišťská 10 (běh na 10km)	x	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cykloralley tour Juráška	x	4	x	x	5	3	x	x	x	x	x	x	5	x	x
Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska	4	5	5	4	5	5	4	4	x	x	x	3	x	x	4
Rozsvícení Vánočního stromu Týniště nad Orlicí - mírové náměstí	2	1	x	1	x	x	2	2	3	5	x	x	x	x	x
Zasedání zastupitelstva	x	1	x	x	x	x	2	x	x	x	x	x	x	x	x
Komunální volby	3	1	x	3	2	3	2	3	3	x	x	2	x	x	2
Týnišťské loučení s létem	1	1	x	x	x	x	x	x	5	x	x	x	5	4	x
Pálení čarodějnic v Týništi n.Orl - areál rampasport	4	5	5	5	5	5	4	4	5	5	2	4	5	4	4

Tabulka: Autorka

Jako nejvyšší hodnotí respondenti následující akce:

Cykloralley tour Juráška (4,25)

Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska (4,4)

Pálení čarodějnic v Týništi n. Orl. areál Rampasport (4)

Swingový festival J. Marčíka (3,8)

Silvestrovský ohňostroj (3,6)

Divadelní podzim (2,6)

Tradiční posvícení (2,5)

Loučení s létem (2,5)

Komunální volby (2,3)

Týnišťská 10 (2)

Pocit dostatečných kulturních akcí

Pouze dva respondenti si myslí, že se v obci koná dostatečný počet kulturních akcí.

“Myslím, že to v obci rozhodně nežije a potenciál by tu na to, aby to v Týništi žilo, určitě byl.”

(M, 23 let, student)

“Koná se tu málo akcí a je to tu mrtvý jak důchodcův vocas (smích).” (M, 53 let, OSVČ)

Četnost návštěv kulturních akcí

U většiny respondentů jsou málo časté návštěvy kultury a to je podle respondentů způsobené nedostatkem konaných akcí.

“Nevyrážíme, nikam nechodíme, protože není kam.” (Ž, 47 let, zaměstnaná)

“Za kulturou vyrážíme jen když to stojí za to, tudíž málo.” (M, 53 let, OSVČ)

“Tak když už se něco v Týništi uspořádá, tak jsem tam prakticky vždycky, takže řekl bych tak 6x do roka.” (M, 24 let, zaměstnaný)

“Snažím se pokaždé, když je možnost a program mi přijde zajímavý.” (M, 28 let, zaměstnaný)

“Bohužel často....pokaždé mě mrzí, že organizátoři nevidí co by se mohlo změnit.” (M, 35 let, OSVČ)

Organizátoři kulturních akcí

Tabulka č. 16 Organizátoři kulturních akcí a četnost kulturních návštěv

	Organizátoři kulturních akcí	Dostatečný počet kulturních akcí	Spokojenost s kvalitou akcí	Zvýšení četnosti kulturních akcí	Četnost návštěv kultury	Absence akcí
M 28 Z	místní firmy/společnosti, spolky/sdružení	0	0	1	Pokaždé když je možnost	Koncerty
M 35 O	místní firmy/společnosti, obec, spolky/sdružení	0	0	1	Bohužel často	Festival, divadla, workshopy
M 24 Z	místní firmy/společnosti, spolky/sdružení	0	0	1	Co nejvíce	Divadlo a koncerty od nezn. kapel a spolků, přednášky
M 23 S	spolky/sdružení	0	0	1	Co nejvíce	Festivaly
M 29 O	místní firmy/společnosti, spolky/sdružení	0	0	1	Jednou do měsíce	Hudební koncerty, divadelní představení
Ž 25 S	spolky/sdružení	0	0	1	Párkrát do roka	Koncerty, přednášky
M 29 Z	místní firmy/společnosti, spolky/sdružení	0	0	1	Jednou do měsíce	Koncerty/festivaly
Ž 27 Z	obec, spolky/sdružení	0	0	1	Zřídka	Koncerty/festivaly, sportovní akce
Ž 24 S	obec, spolky/sdružení	1	0	1	Dvakrát ročně	Koncerty/festivaly
Ž 45 O	spolky/sdružení	0	0	1	Velice málo	Kino, koncerty, soutěže
M 23 S	spolky/sdružení, obec	1	0	1	Párkrát do roka	Plesy
Ž 25 Z	spolky/sdružení, firmy/společnosti	0	0	1	Velmi zřídka	Koncerty, divadelní představení
Ž 47 Z	spolky/sdružení, obec	0	0	1	Nikam nechodíme	Divadelní hry, skupiny (koncerty) kuželky
M 53 O	místní firmy/společnosti	0	1	1	Málo	Sportovní, koncerty
Ž 55 Z	spolky/sdružení	0	0	1	Málo	Koncerty, divadelní představení
(Vysvětlivky: S=student, Z= zaměstnaný, O= Osoba samostatně výdělečně činná, 1-Ano,0 -Ne)						

Tabulka: Autorka

Respondenti nejvíce přisuzují organizování akcí místním spolkům a firmám. Naopak nejméně se podle respondentů angažuje obec.

Absence kulturních akcí

Každý z respondentů by uvítal větší počet kulturních akcí a to zejména typu:

Hudební (koncerty 11, festivaly 5)

Divadelní představení 6

Sportovní akce 2 (kuželky 2)

Workshopy, přednášky, plesy 3

“Kdyby tady byly pořádný divadelní hry, skupiny...nějaký zábavný program, sportovní program, klidně i ty kuželky, ty nás bavili, ale bohužel s nimi je už konec.” (Ž, 47 let, zaměstnaná)

“Koncerty, menší festivaly ať už hudební, divadelní nebo ve spojitosti s pitím a jídlem. Městské trhy v lepší kvalitě. Sportovní akce klidně s nějakým zázemím "zábavy" Nemám až tak přehled jak je to s akcema pro děti, ale myslím, že by se i tomu mohlo věnovat víc.” (Ž, 27 let, zaměstnaná)

“Víc divadelních představení bych uvítal a ne jenom od místních divadelních amatérů. Dále bych uvítal koncerty od známých i neznámých kapel. Nevadili by ani přednášky v kulturním centru od lidí z oboru.” (M, 24, zaměstnaný)

“Jakýkoliv. Hlavně aby se tu něco dělo. Moje představa jsou třeba koncerty, různé cestopisné přednášky - to bychom mohli využít místních obyvatel, kteří hodně cestují. Šlo by se s nimi třeba domluvit, aby odprezentovali své fotky z cest i s nějakým komentářem. Určitě by se o své zážitky rádi podělili. To by bylo fajn.” (Ž, 25 let, student)

3.13 Angažovanost mladých lidí v kulturním životě obce

Pouze pět respondentů si myslí, že se mladí lidé dostatečně angažují na kulturním dění v obci.

Tabulka č. 19 Angažovanost mladých lidí na kulturním životě obce

	Angažovanost mladých lidí na kult.životě obce
M 28 Z	0
M 35 O	0
M 24 Z	0
M 23 S	0
M 29 O	0
Ž 25 S	0
M 29 Z	1
Ž 27 Z	1
Ž 24 S	1
Ž 45 O	1
M 23 S	1
Ž 25 Z	0
Ž 47 Z	0
M 53 O	0
Ž 55 Z	0
(Vysv. S=student, Z= zaměstnaný, O= OSVČ, 1- Ano, 0- Ne)	

Tabulka:Autorka

Většina respondentů si myslí, že by mladá generace mohla přinést do kulturního života obce mnohá pozitiva.

“Určitě nové nápady, byl by to svěží vítr (smích). Mladý lidi mají hodně elánu a odvahy, ale asi je nikdo nevyužívá, proto to tu vypadá tak jak to vypadá. Asi o to ani nemaj zájem, co by z toho taky měli, město jim nic nedá a zadarmo to nikdo dělat nebude.” (Ž, 47 let, zaměstnaná)

“Nechtěl bych jmenovat, ale jsou tu mladí lidé, kteří obci pomáhají. Organizují zajímavé akce pro lidi, snaží se obec nějakým způsobem nezištně propagovat a podobně. Pak tu jsou také mladí lidé, kteří tu sice pořádají kulturní akce, ale jaké. Tyto akce jsou z většiny financovány z

městské kasy a jsou pořádány za účelem vydělat co nejvíce peněz ne městu, ale nejmenovaným mladým lidem.” (M, 23 let, student)

“Vytvořily by se akce, které lákají spíše mladé lidi. Současné aktivity pořádané městem jsou spojeny spíše s návštěvou střední a starší generace, než přímo mladých lidí.” (M, 29 let, OSVČ)

“Negativa mě nenapadají, pozitiv by určitě bylo dost, třeba že by realizované akce a projekty víc reflektovali potřeby mladých lidí, věci by se mohli dělat efektivněji a odborněji.” (M, 29 let, zaměstnaný)

“Jako pozitivum bych viděl následující: nové myšlenky a více energie. Negativa...možná o něco horší organizace.” (M, 23 let, student)

3.14 Problémové skupiny v obci - “Ohniskové skupiny”

Tabulka č. 20 Výskyt ohniskových skupin a konflikty s nimi

	Výskyt "ohniskové skupiny" v obci	Jaká ohnisková skupina	Osobní konflikt	Obec vytváří protiopatření
M 28 Z	0	x	0	1
M 35 O	1	Radnice	1	0
M 24 Z	0	x	0	1
M 23 S	0	x	0	1
M 29 O	1	Sociálně slabší, známý bezdomovec Čája	1	1
Ž 25 S	1	v nonstopech se potulují divní lidi	0	1
M 29 Z	0	x	0	0
Ž 27 Z	0	x	0	1
Ž 24 S	1	alkoholici, gembleři, lidé z ubytoven	1	0
Ž 45 O	0	x	0	1

M 23 S	1	Ožralí vandalové	0	1
Ž 25 Z	1	mladí toxikomané	1	0
Ž 47 Z	1	Sociálně slabí	0	1
M 53 O	1	Mladí narkomané, bezdomovci	1	1
Ž 55 Z	0	x	0	0
(Vysv. S=student, Z= zaměstnaný, O= OSVČ)				

Tabulka: Autorka

Osm respondentů uvedlo, že se v obci nachází nějaká problémová skupina. Nejčastěji byli jmenováni sociálně slabší lidé bydlící na ubytovně “Modrák”, alkoholicí, gembleři a mladí toxikomané. V obci se podle respondentů nenechází nějaká ohnisková skupina, která by obtěžovala či terorizovala místní obyvatele. Respondenti výše zmiňované problémové skupiny shledávají jako běžnou součást každého města.

“Nic, co by vybočovalo ze standardu. Sociálně slabší obyvatelé Modráku, známý bezdomovec Čája a poté pár uživatelů drog a alkoholu.” (M, 29 let, OSVČ)

“Takový ty sociálně slabí. Jak je tu ten "Modrák" tak tam jsou, ale problém s nimi nemám.” (Ž, 47 let)

“Jsou tu mladí toxikomané, kteří konzumují drogy a pod vlivem těchto látek ničí obecní majetek.” (Ž, 25 let, zaměstnaná)

“Neslyšela jsem že by se vyskytovali nějaké problémy - krádeže, ublížení na zdraví,... takže nemám problém. cigáni, feťáci a bezd'áci byli jsou a budou v každém městě.” (Ž, 28 let, zaměstnaná)

“Nějaká problémová skupina asi né. V místních nonstopech se potulujou takový ty divný lidi, ale jsou si tam zalezlý a nikoho neotravují. Víím, že tu máme asi 4 romský rodiny a není s nimi sebemenší problém. Chovají se lépe než místní majorita.” (Ž, 25 let, student)

Konflikt s ohniskovou skupinou

Pět z těchto respondentů se někdy dostala do konfliktu s těmito skupinami. Jednalo se o konflikty drobného charakteru jako výměna názorů.

“Asi bych to nenazývala jako konflikt, ale chodí tu taková starší paní, která bydlí na místní ubytovně a neustále po mě chce drobný. Párkrát jsem ji peníze dala, a to jsem asi neměla dělat...(smích)... nyní mě furt zastavuje ...(smích)... Občas je mi to nepříjemný, ale nic hrozného to není.” (Ž, 25 let, student)

“Ne, když nikam nechodím, tak se s nimi ani nemůžu dostat do konfliktu (smích).” (Ž, 47 let, zaměstnaná)

“Opilý muž na mě a mou skupinu přátel pokřikoval a byl agresivní potom co jsme nereagovali, dokud ho nevyvedli z hospody neustále na nás slovně útočil.” (Ž, 24 let, student)

“Ano, byl jeden případ, kdy mi bylo odcizeno kolo jedním z mladíků.” (Ž, 25 let, zaměstnaná)

“Například jsem byl svědkem kdy romský muž surově zbil svojí družku a to vše před zraky dvou malých dětí..” (M, 29 let, zaměstnaný)

3.15 Sounáležitost obyvatel s obcí

Pouze pět respondentů uvedlo, že pro ně obec znamená něco jako “větší domov”, který jim poskytuje oporu a důvěru a rádi se sem vrací. Bylo zajímavé, že tuto odpověď zvlolili lidé, kteří pracují nebo studují ve vzálených městech nebo ti lidé, co často cestují.

“Ne, protože tohle město беру jako svoje bydliště a drží mne tu pouze moji přátelé.” (Ž, 25 let, zaměstnaná)

“Ne, nějaký vztah k tomuto městu nemám vlastně tu jen přespávám.” (M, 28 let, zaměstnaný)

Místní patriotismus

Sedm respondentů uvedlo, že jsou na něco nebo někoho ve své obci pyšní.

“Vážím si činnosti divadelních spolků.” (M, 23 let, student)

“Určitě místní kapela Band-a-ska, Týnišťský Big Bang, Black buřinos, Jirásek a UFO, nic jiného mě nenapadá.” (M, 35 let, OSVČ)

“Když tak v rychlosti přemítám, tak mě nic nenapadá” (M, 24 let, zaměstnaný)

“Leda na Swingový festival, nic jiného tu není.” (Ž, 47 let, zaměstnaná)

“Jsem pyšnej na vodárenskou věž, divadlo o tom se zmiňovat nebudu - to je ošklivý, možná ten nový stadion - ten vypadá dobře.” (M, 53 let, OSVČ)

“Jsem pyšný na to, že se vynakládá snaha o udržení tradičních kulturních a sportovních akcí, které mají dlouhou historii. Jedná se o ZUŠku, která pořádá Swingový festival, dál to je Cyklorallye Juráška...” (M, 29 let, OSVČ)

“Ve městě jsem pyšný na všechny, kteří nesedí doma a snaží se něco dělat. Ať už je to kultura, sport a tak.” (M, 23 let, student)

Tabulka č. 21 Patriotismus v obci a pocit sounáležitosti

	Pocit sounáležitosti	Hrdost na "něco" v obci	Na co být hrdý
M 28 Z	0	0	x
M 35 O	0	1	Band-a-ska, Mladý Týnišťský bigband, Black Buřinos, Jirásek, UFO
M 24 Z	0	0	x
M 23 S	0	1	Pyšný na všechny co něco dělají
M 29 O	0	1	Snaha o udržení tradičních kulturních a sportovních akcí (Swingový festival, Cyklorallye Juráška)
Ž 25 S	0	1	Band-a-ska
M 29 Z	1	0	x
Ž 27 Z	1	0	x
Ž 24 S	1	0	x
Ž 45 O	1	0	x
M 23 S	1	1	Divadelní spolky

Ž 25 Z	0	0	x
Ž 47 Z	0	1	Swingový festival
M 53 O	0	1	Vodárenská věž, sportovní stadion
Ž 55 Z	0	1	Opravené nádraží
(Vysvětlivky: S=student, Z= zaměstnaný, O= osoba samostatně výdělečně činná, 1 –Ano, 0 - Ne)			

Tabulka: Autorka

3.16 Církev - Římskokatolická farnost Týniště nad Orlicí

Stručná historie

První písemná zmínka o kostele sv. Mikuláše pochází již z r. 1361. Šlo o dřevěnou stavbu, která v průběhu staletí několikrát vyhořel. V roce 1686 byl požár pro kostel osudným. V roce 1692 začala výstavba nového kostela, nyní již zděného. Postupem času se kostel rozšířil o hodinovou věž a dostal podobu, kterou místní znají dodnes.

Zub času se podepsal na kostele a v roce 2007 proběhla nezbytná rekonstrukce věžní části kostela financována Ministerstvem kultury.

Konflikt - odvolání pátera Ivana Havlíčka

V létě 2014 vznikla petice proti odvolání pátera Ivana Havlíčka (viz. kapitola Iniciativa občanů - Petice)

Biskupství se nechalo slyšet a zveřejnili oficiální prohlášení na odvolání pana Havlíčka. Domělá administrativní chyba v účtech byla ze strany biskupství dementována a tím pravým důvodem mají být duchovní nesrovnalosti ve správě majetku, konkrétně majtkové nesrovnalosti. Obyvatelé města vidí situaci tak, že páter byl odvolán kvůli svému modernímu a neotřelému přístupu k víře.

“Týniště přišlo o člověka, který pozdvihl prestiž města na vyšší úroveň, o člověka, kterého milovali i nevěřící.” [<http://www.denik.cz/kralovehradecky-kraj/tynist-e-naseho-patera-si-ochranime-20140701-26xc.html>]

V srpnu 2014 proběhla poslední bohoslužba pátera Ivana Havlíčka. Pan Libor Koldinský - šéfredaktor týnišťského zpravodaje shrnul atmosféru bohoslužby následovně: *“Cloumaly mnou všemožné koktejly pocitů, možná přesněji vztek a bezmocnost. Finální mše místního pátera a správce farnosti byla od počátku do konce vsutku emotivní. Pocit, že se něco děje jinak než obvykle, umocnila přítomnost televizních kamer a burácení výfuků silných strojů. Nespočet drsných chlapíků oblečených v kůži se ani své dojetí nesnažili skrývat. Uvnitř plného chrámu odsloužil farář Havlíček bohoslužbu, kterou vedl nejen církevním, ale především lidským pojetím. Poděkoval svým bližním a mezi řádky chápatým naznačil tu pravou podstatu svého odvolání. Ano, tu pravou podstatu, která je ukryta v lidské zbabělosti a zášti. Tak to vnímám já, který za těch devět let jeho místní pouti prožil s Ivanem.”*

Panu Havlíčkovi nelze odepřít jeho pokrokovost ať už v myšlení tak i ve způsobu srozumitelného výkladu bohoslužeb. Byl to světaznalý kněz 21. století, který změnil pohledy místních obyvatel na zkosnatělou církev a to i díky jeho zkušenostem jako válečný kněz. Zasloužil se na organizaci mnoho projektů jako například Motomše na kterou se sjíždějí motorkáři z širokého okolí, aby jim pater Havlíček posvětil motocykli. V roce 2008 se uskutečnil jeho další počin a to Rocková mše, která vystřídala tradiční Půlnoční mši. Tato neobvyklá mše budila pozornost nejen u místních zastánců tradičních mší, ale i u médií jako je ČT, NOVA a PRIMA. Skupina Michael se pokusila přiblížit kostel a skladby s náboženskou tematikou prostřednictvím rockové mše doprovázené světelnými efekty. Tato akce se těšila nebývalou oblibou u místních obyvatel a proto dne 24. 12. 2012 se kostelem rozezněli znovu struny kytar.

Svou Myšlenkovou pokrokovost a toleranci demonstuje výjádřením vůči homosexuálům a to následovně: *“ Homosexuály vnímám jako každého jiného člověka. V církvi není žádný návod, ani instrukce, jak k tomu přistupovat. Měli bychom se učit mít*

druhé rádi takové, jací jsou. Jak kázal už Ježíš - co chceš, aby ti nečinili druzí, nečín ty jim.” [http://www.orlicky.net/?id_zpravy=11547167091356460305]

Dnes v kostele sv. Mikuláše působí ThDr. Zbigniew Żurawski jako administrátor farnosti a své bohoslužby vede pravidelně ve středu a v pátek od 17.00h zimní období a od 18.00h v letním období. Nedělní bohoslužby se konají ve standartní čas, tedy v 9.00h. V roce 2016 farnost obdrží z městského rozpočtu částku 120.000,- Kč na výmalbu kostela.

Tabulka č. 22 Role a hodnocení církve

	Role církve v životě	Církve se dostatečně podílí na kult. životě obce	Četnější návštěvy kostela
M 28 Z	0	0	0
M 35 O	0	0	0
M 24 Z	0	0	0
M 23 S	0	0	0
M 29 O	0	0	0
Ž 25 S	0	0	0
M 29 Z	0	0	0
Ž 27 Z	0	1	0
Ž 24 S	0	1	0
Ž 45 O	1	0	0
M 23 S	0	1	1
Ž 25 Z	0	0	0
Ž 47 Z	0	0	0
M 53 O	0	0	0
Ž 55 Z	0	0	0
(Vysvětlivky: S=student, Z= zaměstnaný, O= osoba samostatně výdělečně činná, 1 – Ano, 0 - Ne)			

Tabulka: Autorka

Pouze jeden respondent uvedl, že církev hraje roli v jeho životě.

“Ano, jsem vychovaná od dětství jako věřící, tudíž pro mě víra a náboženství má veliký význam.” (Ž, 45 let, OSVČ)

Ostatní respondenti uvedli, že jsou ateisti a církev pro ně nemá význam.

“Nehraje, náboženství považuji to za naprosto zbytečnou možná až nebezpečnou věc.. Nebál bych se to přirovnat k nacizmu nebo komunismu, je to seskupení které kdysi vraždilo/vraždí miliony lidí a hravě jim to prošlo/prochází.. V náboženství šlo vždy jen o moc a cokoliv okolo je jen pozlátko pro veřejnost..” (M, 29 let, zaměstnaný)

“Díky bohu nehraje, jsem ateista.” (M, 28 let, zaměstnaný)

Pouze jeden z respondentů si myslí, že by jeho návštěvy kostela měly být častější. Ostatní respondenti jsou spokojeni se stávajícím stavem.

Angažovanost církve v kulturním dění obce

Pouze tři lidé si myslí, že se církev dostatečně podílí na kulturním dění v obci.

“Ne, za Ivana se tu pořádalo daleko víc akcí, škoda, Ivan byl fakt oblíbenej.” (M, 28 let, zaměstnaný)

“Dříve za pana Ivana Havlíčka bylo v kostele hodně zajímavých akcí, fara žila, libilo se mi, že pan Havlíček vedl i malé fotbalisty. Ted' je fara opuštěná.” (Ž, 55 let, zaměstnaná)

Shrnutí výsledků

Na základě zjištěných dat, které byly dosaženy provedeným výzkumem, mohu shrnout obecnou charakteristiku pro obec Týniště nad Orlicí a zároveň zodpovědět stanovené výzkumné otázky.

Na primární otázku: *Zda existuje občanská společnost v obci?* - lze odpovědět, že ano. V obci je občanská společnost organizována různými spolky a sdruženími. V obci se nachází pestrá škála spolků a sdružení. Funkci ekologickou v obci zastupuje Český rybářský svaz, který chrání vodní toky a každoročně pořádá úklid řeky Orlice. Dále se v obci nachází velké množství volnočasových spolků jako například Sportovní klub města Týniště, který se člení do 12 oddílů. Dům dětí a mládeže, který se zabývá volnočasovou aktivitou pro děti i dospělé. Poskytuje širokou nabídku zájmových kroužků a sportovních aktivit pro děti různých věkových kategorií. Spolky jako například Band-a-Ska a U. F. O. hrají významnou funkci v kulturním životě obce.

U první otázky provedu porovnání nejdůležitějších funkcí občanské společnosti podle M. Skovajsy s výsledky mého bádání a aplikuju na malé město. Zároveň touto otázkou bude odpovězeno na výzkumnou otázku č. 4. *Jaké funkce plní občanská společnost v obci?*

Funguje v dané obci poskytování služeb?

Pro zodpovězení dané otázky je nutné definovat poskytování služeb. Občanská společnost a její organizace doplňují poskytování služeb, kdy je není schopen poskytnout trh a ani stát nebo je neposkytuje v přijatelné kvalitě.

Mohu konstatovat, že tato podmínka je v obci zastoupena. Jako příklad mohu uvést Mateřské centrum Ratolest, kde se sdružují matky s dětmi, tento spolek doplňuje přeplněné mateřské školy.

Další podmínkou je Zda obec plní funkci ochrany hodnot?

Občanská společnost by měla představovat a zastávat nejvyšší morální hodnoty jako solidarita nebo autonomie. Tuto podmínku obec splňuje, pořádá sbírku pro pana Kamše, který měl vážnou nehodu a město mu zřídilo veřejný účet. Dále se obec podílí na dobročinné činnosti při živelných katastrofách.

Jako ochránce místní kultury a hodnot mohu označit Spolek přátel města Týniště nad Orlicí, který se snaží pěstovat u místních obyvatel lásku ke svému domovu.

Zda se obec podílí na budování komunity?

Obec pomáhá vytvářet a upevňovat vztahy v místních spolcích a sdružení. Většina z dotazovaných spolků spolupracuje s obcí a zároveň jim obec poskytuje finanční prostředky. Například Sportovní klub města Týniště nad Orlicí každý rok obdrží dotaci ve výši 1.900 000,- Kč.

Zda má obec funkci advokační?

Obec dohlíží jak na hájení soukromých tak i veřejných zájmů a to například prostřednictvím petic. V posledních letech v obci vznikli dvě petice a to Petice pro podporu strany Nezávislého sdružení Nové Týniště a Petice na podporu pátera Havlíčka.

Zda je v obci plněna funkce sebevyjadřovací?

Tato funkce by měla nabízet jednotlivci prostor pro sebevyjádření a projevení individuality. U této podmínky nelze jednoznačně říci, že je splněna. Obec u některých jednotlivců potlačuje funkci sebevyjadřovací a to například u zakladatele divadelního sdružení U. F. O. pana Jiřího Proche, který se aktivně podílí na organizaci kulturních akcí a neseťká se s podporou obce.

Zda je v obci plněna funkce inovační?

V obci jednoznačně dochází k zavádění nových služeb jako například renovace Kulturního centra nebo vlakového nádraží. Respondenti by uvítali vyšší četnost kulturních akcí.

Zda je v obci plněna funkce filantropická?

Veřejně prospěšné cíle ze soukromých zdrojů můžeme vidět například u Sportovního klubu města Týniště nad Orlicí, který podporuje více jak 500 sportovců. Filantropická funkce neboli „Láska k bližnímu“ se u obce promítá ve sbírce pro pana Kamše, který utrpěl těžká zranění při pádu stromu.

Zda obec plní charitativní funkci?

Obec se podílí na dobročinné činnosti při živelných katastrofách. Většina respondentů nedokázala jmenovat nějakou charitativní činnost v obci, proto by bylo dobré zvýšit povědomí o této činnosti.

Zda se obec podílí na podpoře společenských změn?

V této oblasti se domnívám, že občanská společnost neexistuje. Neplní své funkce.

Zda obec plní funkci pluralismu?

Tato podmínka je díky četným politickým stranám také dodržena. V obci nejsou napjaté vztahy mezi aktéry a subjekty občanské společnosti. Nedochozí ke konfliktům a aktivity jednotlivých subjektů jsou občany podporovány.

2. Jakou strukturu má občanská společnost v dané obci?

Z výsledků bádání místní občanská společnosti nevykazuje nikterak silné zázemí. V letech 1870 až 1970, kdy se utvářela místní spolková činnost, obec disponovala silnou základnou pro utváření občanské společnosti. Napomáhali tomu

spolky jako Československý červený kříž, Český svaz velopedistů, Český svaz chvatelů a další.

Velká část spolků se zachovala do dnešní doby. O kulturní dění v obci se odjakživa staral Divadelní spolek Jirásek a svůj podíl neslo i Sbor dobrovolných hasičů města Týniště nad Orlicí. V současnosti vznikli nové sdružení a organizace, které se významně podílí na utváření kulturního života v obci. Jsou to například sdružení Band-a-Ska, divadelní soubor U. F. O., Temno, Spolek přátel města Týniště nad Orlicí.

Navzdory neochoty města Týniště spolupracovat se spolky jako Band-a-Ska a U. F. O., kteří organizují hojně navštěvované kulturní akce jako Divadelní ples, Rozsvícení Vánočního stromu v areálu Rampsaport, Pálení čarodějnic, Charitativní akce Rebečina křídla se tyto mladé spolky nenechávají odradit a mohou být ukázkovým příkladem, že spolková činnost lze vykonávat i bez finančních prostředků a pomoci poskytnutých obcí. Ačkoliv zvolili nejtěžší cestu, obyvatele obce je považují jako lokálně uznávané autority a jejich práci oceňují, o čemž může svědčit vysoká návštěvnost na jejich akcích.

Opakem těmto spolkům můžu jmenovat Spolek kultury na dosah, který je pod záštitou obce, ale pořádané akce se netěší takové návštěvnosti a uznání.

Dalším indikátorem občanské společnosti je volební účast. Největší návštěvnost mělo druhé kolo prezidentských voleb a to 59,94 %. Nejmenší zase Komunální volby v roce 2014 s účastí pouze 43,37 %. Z těchto výsledků lze usoudit, že v obci je velice nízká míra participace a nezájem o dění v obci, což výrazně oslabuje občanskou společnost. V mém dotazníkovém šetření se účastní komunálních voleb 64,3 % respondentů. S výsledkem komunálních voleb, kdy jednoznačně zvítězila strana KSČM, žádný z respondentů nebyl spokojen.

Informovanost obyvatel o dění v obci pokládají za nedostatečnou. Jako nejlepší informační prostředky byly zvoleny plakáty, sociální sítě, zpravodaj a rozhlas. Jako poslední se umístili webové stránky obce, což je v dnešní přetechnizované době nezvyklé. Většina respondentů se shodla na tom, že je nutné webové stránky zpřehlednit a upravit.

Obec si udržuje stabilní počet obyvatel díky pracovním příležitostem, které nabízí místní firmy a podniky. V obci je velice nízká nezaměstnanost. Tento fakt napomáhá k posilování občanské společnosti.

3. Jací aktéři občanské společnosti se v obci nacházejí?

K identifikaci aktérů občanské společnosti mi pomohlo dlouholeté pozorování místního kulturního dění a různých typů nevládních neziskových organizací, ve kterých se lidé sdružují. Jsou to již zmíněné spolky a sdružení včetně jejich představitelů. O mnohých spolcích se lze dočíst v místním zpravodaji. Většina spolků je finančně podporována městem a každoročně si žádá o datoce na svoji činnost či konkrétní akci. V dotazníkovém šetření jsem vybrala zástupce nejvíce činných sdružení a organizací obce a respondenti měli hodnotit jejich činnost v kulturním životě. Výsledky je možné vidět v tabulce číslo 15.

Nejlépsiho bodování dosáhla kapela Band-a-Ska s představitelem Michalem Procházkou a nejménšimu hodnocení se dostalo místnímu administrátorovi fary panu Zbigniew Żurawski. Mezi aktéry občanské společnosti můžu zařadit i církevní organizaci. Tato organizace se nějak nepodílí na rozvoji občanské společnosti v obci. Místní církev pořádá pouze pravidelné akce pro veřejnost v podobě bohoslužeb.

Jako další lokálně významné spolky respondenti označili Mateřské centrum Ratolest, Sdružení dobrovolných hasičů a Dům dětí a mláďaže.

Závěr

Na primární otázku, zda existuje občanská společnost v Týništi nad Orlicí, můžu odpovědět, ano existuje. Nicméně obec jednoznačně nesplňuje veškeré atributy občanské společnosti. V určitých místech má občanská společnost své rezervy. Z výzkumu vyplynulo, co občanskou společnost oslabuje a je to především nízká účast ve volbách a zastupitelstvu města. Na vyšší míře nezájmu o veřejné dění se podílí nekvalitní informační prostředky. Nízká míra občanské participace vede i k nezájmu o spolkovou činnost. Většinu spolků lze v obci definovat jako aktivních, ale každý z oslovených spolků se potýká s nedostatkem mladých lidí a financí. Působící spolky uspokojují zájmy svých občanů jak už volnočasové, politické tak i kulturní, společenské nebo sportovní.

Občanská vybavenost jako divadlo, restaurace, knihovna, sportoviště byla hodnocena velice kladně. O poznání hůře bylo hodnoceno jejich využívání, kde si většina respondentů myslí, že vybavenost obce je neefektivně a nedostatečně využívána.

Dalším cílem mé bakalářské práce bylo prozkoumat angažovanost mladých lidí na kulturním životě města. Angažovanost mladých lidí v kulturním dění obce je velmi nízká. Jen zlomek mladých lidí se aktivně účastní nějaké spolkové činnosti. Každý z respondentů uvedl, že mladí lidé by přinesli jen samá pozitiva a obec by s nimi měla začít spolupracovat. Většina mladých lidí se účastní kulturních akcí a voleb, jiným způsobem do dění v obci nezasahují. Z rozhovorů vyplynuly dva důvody neangažovanosti mladých lidí a to:

- a) Chtějí být členy spolků či organizace, ale nevědí jakým způsobem toho docílit.
- b) Žádný ze spolků nedal najevo zájem o spolupráci s mladými lidmi.

V návaznosti na učiněná zjištění by bylo vhodné zaměřit pozornost na další zkoumání souvisejících témat nebo na prohloubení stávajících poznatků. Patří k nim zejména místní patriotismus.

Seznam použitých pramenů

Brokl, L. 2002. *Hledání občanské společnosti*. Praha: Nadace Josefa, Marie a Zdeňka Hlávkových.

Calhoun, C. J. 1993. *Sociology*. New York: McGraw-Hill Ryerson

Dohnalová, Marie, Müller Karel a Malina Jaroslav 2003. *Občanská společnost: Minulost – současnost – budoucnost*. Brno: Nadace Universita Masarykiana.

Frič, P. 2000. *Strategie rozvoje neziskového sektoru v ČR*. Praha: Fórum dárců.

Hendl, J. 1999. *Úvod do kvalitativní výzkumu*. Praha: Nakladatelství Karolinum Univerzity Karlovy.

Hendl, J. 2005. *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál.

Hubáček, O., L. Opletalová, M. Matějů. 2009. *Sociokulturní adaptace malých měst: kulturní a sociální změny v lokální společnosti 1999 až 2008*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy.

Keane, J. 2003. *Global Civil Society?* Cambridge University Press

Musil, J. 1967. *Sociologie soudobého města*. Praha: Nakladatelství Svoboda

Müller, K. 2002. *Češi a občanská společnost*. Praha: Nakladatelství Triton.

Nekvapil, V. 2008. *Občanská společnost*. Praha: Vyšší odborná škola

publicistiky.

Rakušanová, P. 2007. *Povaha občanské společnosti v České republice v kontextu střední Evropy*. Praha: Sociologický ústav AV ČR

Skovajsa, M. 2010. *Občanský sektor*. Praha: Portál.

Sokol, J. 2002. *Občanský sektor: studie a souvislosti: sborník textů*. Praha: Univerzita Karlova

Strnadová, L. 2008. *Soudobé podoby občanské společnosti*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Potůček, M. 1997. *Nejen trh*. Praha: Slon.

Seznam internetových odkazů

Občanský zákoník. 2014. „*Vzdělávání úředníků v oblasti nového soukromého práva.*“ [online] Občanský zákoník.justice.cz [cit. 5.4.2016]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz>.

Rychnovský deník.cz. 2012. „*Sice důchodci, ale duchem stále „štramáci“ a dáma.*“ [online] Rychnovský deník. [cit. 14.2.2016]. Dostupné z: http://rychnovsky.denik.cz/zpravy_region/sice-duchodci-ale-duchem-stale-stramaci-a-damy-20121025.html.

Boháček Karel. „*Vodárenská věž a rozhledna v Týništi nad Orlicí.*“ Turistika.cz [online]. [cit. 16.2.2016]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/vodarenska-vez-a-rozhledna-v-tynist-nad-orlici>.

Spolek přátel města Týniště nad Orlicí. „*Kalendář akcí 2015.*“ Muzeum-týniště.cz [online]. [cit. 14.2.2016]. Dostupné z: http://www.muzeum-tynist.cz/index.php?p=kalendar_akci_2015.

Seznam.cz. „*Svaz tělesně postižených v České republice, místní organizace Týniště nad Orlicí o.s.*“ firmy.cz [online]. [cit. 17.2.2016]. Dostupné z: <http://www.firmy.cz/detail/12709208-svaz-telesne-postizenych-v-ceske-republice-o-s-mistni-organizace-tynist-nad-orlici-tynist-nad-orlici.html>.

SDH Týniště n. O. 2009. „*Vloni výjezd ke dvašedesáti událostem.*“ Rychnovský deník. [online]. [cit. 1.3.2016]. Dostupné z: <http://rychnovsky.denik.cz/hasici/kozluv-hasicky-pocin-sdh-tynist-nad-orlici.html>.

Koldinský, L. 2015. „*Kulturní centrum je zdárně dokončeno.*“ Deník.cz [online]. [cit. 9.3.2016]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/kralovehradecky-kraj/kulturni-centrum-je-zdarne-dokonceno-20150306-hc4y.html>.

Český statistický úřad. 2013. „*Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny pro obec Týniště nad Orlicí.*“ Volby.idnes.cz [online]. [cit. 9.3.2016]. Dostupné z: <http://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2013.aspx?t=celkove-vysledky&s=1&o=CZ052&o2=576859&o3=CZ0524>.

Český statistický úřad. 2013. „*Výsledky pro obec Týniště nad Orlicí – konečné výsledky.*“ Volby.idnes.cz [online]. [cit. 14.3.2016]. Dostupné z: <http://volby.idnes.cz/prezidentske-volby-2013.aspx?t=4&k=2&o=CZ052&o2=576859&o3=CZ0524>.

Český statistický úřad. 2014. „*Výsledky pro obec Týniště nad Orlicí. Volby do zastupitelstev obcí 2014 (konečné výsledky).*“ Volby.idnes.cz [online]. [cit.14.3.2016]. Dostupné z: <http://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2014.aspx?t=4&o=8&o2=CZ0524&o3=576859>.

Plecháček, V. 2014. „*Týniště nad Orlicí zřejmě nebude řídit vítězná KSČM.*“ Rozhlas.cz [online]. [cit.14.3.2016]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/hradec/zpravy/_zprava/tynistenad-orlici-zrejme-nejbude-ridit-vitezna-kscm-v-upici-chteji-zmenu-ve-vedeni-mesta--1407910.

Ládr, I. 2010. „*Výsledky týništských voleb v čase.*“ Týniště.blog.cz [online]. [cit.19.3.2016]. Dostupné z: <http://tynisteblog.cz/1010/vysledky-tynistyskych-voleb-v-case>.

Ládr, I. 2010. „*Informace o výsledku sběru podpisů pod petici pro podporu Nezávislého sdružení Nové Týniště a poděkování za podporu.*“ Týniště.blog.cz [online]. [cit.19.3.2016]. Dostupné z: <http://tynisteblog.cz/1009/informace-o-vysledku-sberu-podpisu-pod-petici-pro-podporu-nezavisleho-sdruzeni-nove-tynisteblog-a-podekovani-za-podporu>.

Ládr, I. 2010. „*Ukázka reakce na petiční snažení Nezávislého sdružení Nové Týniště.*“ [fotografie]. Týniště.blog.cz [online]. [cit.19.3.2016]. Dostupné z: <http://www.condec.cz/czech/dokumenty/reakce.pdf>.

Havlová, V. 2014. „*Týniště: Našeho pátera si ochráníme.*“ Deník.cz [online]. [cit.19.3.2016]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/kralovehradecky-kraj/tynisteblog-naseho-patera-si-ochranime-20140701-26xc.html>.

Ládr, I. 2016. „*Týnišťský rozpočet 2016 a porcování medvěda.*“ Týniště.blog.cz [online]. [cit.19.3.2016]. Dostupné z: <http://tyniste.blog.cz/1603/tynistsky-rozpocet-2016-a-porcovani-medveda>.

Myšík, M. 2012. „*Půlnoční mše Týniště nad Orlicí 2012.*“ Orlický.net [online]. [cit.19.3.2016]. Dostupné z: http://www.orlicky.net/?id_zpravy=11547167091356460305.

ZUŠ Týniště. 2010. „*Soubory školy.*“ Zuštýniště.cz [online]. [cit.25.3.2016]. Dostupné z: <http://www.zustyniste.cz/soubory-skoly/>.

Black Buříňos. 2015. „*Black Buříňos.*“ Jihočeský jazzový festival ČEZ 2015.cz [online]. [cit.25.3.2016]. Dostupné z: <http://www.sbjf.cz/cs/program/umelci/black-burinos-tyniste-nad-orlici-107.html>.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Statistiku počtu nestátních neziskových organizací v letech 2009 – 2012

Tabulka 2 Seznam respondentů

Tabulka 3 Seznam respondentů spolkové činnosti

Tabulka 4 Vývoj počtu obyvatel v Týništi nad Orlicí

Tabulka 5 Spokojenost s počtem sportovišť

Tabulka 6 Hodnocení kvality informačních prostředků obce

Tabulka 7 Přehled historických spolků v obci do r. 1945

Tabulka 8 Přehled současných spolků a organizací v obci

Tabulka 9 Přehled souborů Základní umělecké školy

Tabulka 10 Znalost spolků, jejich hodnocení a účast

Tabulka 11 Výsledky voleb do Poslaneské sněmovny 2013 pro obec Týniště n.Orl.

Tabulka 12 Výsledky prezidentských voleb 2 kolo

Tabulka 13 Výsledky komunálních voleb v obci Týniště nad Orlicí do zastupitelstev obcí 2014

Tabulka 14 Výsledky týnišťských voleb v čase

Tabulka 15 Hodnocení lokálně činných obyvatel v rozvoji a kvalitě kultury obce

Tabulka 16 Účast na kulturních akcích obce

Tabulka 17 Hodnocení kvality pořádaných akcí

Tabulka 18 Organizátoři kulturních akcí

Tabulka 19 Angažovanost mladých lidí na kulturním životě obce

Tabulka 20 Výskyt ohniskových skupin a konflikty s nimi

Tabulka 21 Patriotismus a pocit sounáležitosti

Tabulka 22 Role a hodnocení církve

Seznam příloh

Příloha č.1 Scénář rozhovoru pro respondenty

Příloha č. 2 Scénář rozhovoru pro spolky

Příloha č. 3 Kódovaný rozhovor

Příloha č. 4 Tabulka s kódy a kategoriemi

Příloha č. 1 Scénář rozhovoru pro respondenty

1. Informační prostředky obce

(zdroje, hodnocení kvality, hodnocení způsobů informovanosti občanů aj.)

2. Sportovní činnost v obci

(volný čas, sportoviště a jejich absence)

3. Akce konané v obci

(hodnocení, účast na akcích, absence akcí)

4. Dobrovolná činnost v obci

5. Občanská vybavenost

6. Angažovanost mladých lidí v kulturním životě

(dostatečná angažovanost mladých, jejich pozitiva a negativa)

7. Občanská společnost v obci

(znalost sdružení a spolků, jejich hodnocení)

8. Občanská angažovanost a zájem o věci veřejné

(volby, zasedání zastupitelstva, spolkové členství)

9. Ohniskové skupiny

(vnímání ohniskových skupin, vytváření protiopatření ze strany obce)

10. Církev v obci a její vnímání

11. Hodnocení lokálních autorit

12. Místní patriotismus
(pocit sounáležitosti s obcí, hrdost na obec)

Příloha č. 2 Scénář rozhovoru pro spolky

1. Představení spolkové činnosti a obecné informace – počet členů atd.
2. Cíle spolku a kroky k jejich dosažení
3. Spolupráce s městem
4. Spolupráce s jinými spolky
5. Angažovanost spolku na kulturním životě města
6. Spolupráce spolku s politickou stranou

Příloha č. 3 Kódovaný rozhovor

Muž, 23 let, student

1) Informační prostředky obce

Z jakých zdrojů se dozvídáte o plánovaných kulturních akcích obce?

zpravodaj

plakáty

sociální sítě

Jak hodnotíte kvalitu informačních prostředků obce:

městský zpravodaj “Nejkvalitnější.”

webové stránky “No coment.”

městský rozhlas “Ujde.”

plakáty “Užitečné.”

sociální sítě “Spolu se zpravodajem nejlepší.”

Čtete místní tisk - zpravodaj?

“Čtu.”

V jaké formě ho čtete?

“Tištěná forma.”

Myslíte si, že obec dostatečně informuje obyvatele o konaných akcích? Pokud NE, svou odpověď stručně vysvětlete.

“Já si spíše myslím, že těch akcí je v obci tak málo, že dostatečně o nich informovat není tak složité, a tak je podle mě informování občanů města Týniště o akcích konajících se v Týništi dostačující. Jiné to však je v informování občanů okolních měst a vesnic o

akcích konaných v Týništi. To je podle mě silně **nedostačující a podceňované**. Jak zářný **příklad** mohu uvést **Swingový festival**, jeho **propagace začíná a končí v Týništi**.”

2) Sportovní činnost v obci

Jak trávíte svůj volný čas?

aktivně - rád jezdím na kole a chodím ven s přítelkyní a kamarády

Máte pocit, že je v obci dostatek sportovišť?

“Nemohu nic namítnout, jsem spokojen.”

Jaká sportoviště v obci postrádáte?

“Plavecký bazén.”

3) Akce konané v obci – hodnocení, účast na akcích, absence akcí

Myslíte si, že to v obci "žije"?

“Myslím, že **to v obci rozhodně nežije** a **potenciál by tu na to**, aby to v Týništi žilo, určitě **byl**.”

Jak často vyrážíte za kulturou v obci?

“**Snažím se navštěvovat** kulturní akce v Týništi **co nejvíce**. Opět říkám, **není tak složité chodit na všechny akce**, které město pořádá. **Je jich tu bohužel málo**.”

Uvítali by jste větší počet kulturních akcí v obci?

Ano

Jaký typ kulturních akcí by jste uvítali?

“Uvítal bych více kulturních akcí, které „rozproudí,, město jako takové. Více festivalů, které by se konali na více místech ve městě současně a návštěvníci by si město prošli a zastavovali by se na určitých místech, kde by je umělci bavili.”

“To nejsem!”

Účastníte se následujících událostí ve Vaší obci?

Ano těchto:

Swingový festival J. Marčíka

Divadelní podzim

Tradiční posvícení

Silvestrovský ohňostroj

Cykloralley tour Juráška

Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska

Rozsvícení Vánočního stromu Týniště nad Orlicí - mírové náměstí

Komunální volby

Pálení čarodějnic v Týništi n.Orl - areál rampasport

Jak hodnotíte kvalitu těchto akcí? Hodnot'te pouze akce, kterých jste se zúčastnili.

Prosím zvolte číslo na stupnici 1 až 5, kdy 1 znamená nejnižší význam, 5 je s nejvyšším významem.

Swingový festival J. Marčíka 3

Divadelní podzim 4

Tradiční posvícení 2

Silvestrovský ohňostroj 1

Cykloralley tour Juráška 4

Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska 4

Rozsvícení Vánočního stromu Týniště nad Orl. - mírové náměstí 1

Komunální volby 3

Týnišťské loučení s létem 1

Kdo podle Vás nejčastěji organizuje kulturní akce ve Vaší obci?

místní firmy/společnosti

spolky/sdružení

4) Dobrovolná činnost v obci

Koná se v obci nějaká dobrovolná činnost?

“Nevím.”

5) Občanská vybavenost

Máte pocit, že občanská vybavenost v obci je dostačující (kino, divadlo, restaurace, knihovna atd.)? Je něco co postrádáte?

“Určitě. **Kino v době multikin nemá smysl** na takto malém městě provozovat. **Restaurací a různých osvěžoven máme** v Týništi také **spoustu**. **Knihovna funguje**, podle mého názoru, **dobře**. **Divadlo** je nově zrekonstruované a **přípravené na akce velkých rozměrů**. To, že je tu nikdo nedělá, je věc druhá.”

6) Angažovanost mladých lidí v kulturním životě

Myslíte si, že se na kulturním dění v obci dostatečně podílí mladá generace?

“**Já se podílím**, ale vím, že **moji vrstevníci ne**. Takže ne.”

Jaká pozitiva či negativa by podle Vás přinesla angažovanost mladých lidí v obci?

“Nechtěl bych jmenovat, ale **jsou tu mladí lidé, kteří obci pomáhají**. **Organizují zajímavé akce pro lidi, snaží se obec nějakým způsobem nezištně propagovat** a podobně. Pak tu jsou také mladí lidé, kteří tu **sice pořádají kulturní akce, ale jaké**. Tyto akce jsou z většiny financovány z městské kasy a jsou pořádány za účelem vydělat co nejvíce peněz ne městu, ale nejmenovaným mladým lidem.

7) Občanská společnost v obci – znalost sdružení a spolků, jejich hodnocení

Víte jaké občanská sdružení a spolky působí v obci? Prosím vypište, které znáte a stručně je charakterizujte. (např. dobrovolní hasiči, DDM TnO atd.)

“Band-a-SKA z.s. - kapela, U.F.O. z.s. - Divadelní soubor, DDM - pořádání akcí pro děti, zájmové činnosti pro děti, Kultuře na dosah z.s. - (podle mého názoru) je hodně špatný pokus o vytvoření produkčního týmu, spíše spolek, který jenom získává dotace.”

A jak hodnotíte činnost těchto sdružení a spolků?

“Jsou tu spolky dobré i spolky špatné.”

8) Občanská angažovanost a zájem o věci veřejné – volby, zasedání zastupitelstva, spolková činnost

Zasahujete nějakým způsobem do dění v obci?

pořádám kulturní akce

působím v občanském sdružení či spolku

účastním se voleb

účastním se kulturních akcí

Působíte v nějakém spolku či sdružení? (dobrovolní hasiči, DDM TnO, Mateřské centrum Ratolest, Spolek přátel městna Tno, U.F.O atd.)

Ano, v Band-a-SKA z.s..

Jaký je Váš názor na výsledek posledních komunálních voleb 2014, kdy jednoznačně vyhrála strana KSČM?

“Lidé v tomto městě a vůbec v této zemi rychle zapomínají!”

9) Vnímání ohniskových skupin a vytváření protiopatření ze strany obce

Nachází se podle Vás v obci nějaká "ohnisková skupina" - problémová skupina? Pokud ano, jaká?

(např. romové, skupina místních mladých toxikomanů, lidé na okraji společnosti žijící v ubytovnách, vandalové..)

„Myslím, že v tomto směru, jsme bezpečné městečko. Nesetkal jsem se s nimi.“

Nastala někdy situace, že jste se s někým takovým dostal do konfliktu? Pokud ano, stručně prosím popište tuto situaci.

Ne.

Myslíte si, že se obec dostatečně angažuje v problematice "ohniskových skupin" a vytváří dostatečná protiopatření?

Ano

10) Církev v obci a její vnímání

Jak často navštěvujete kostel sv. Mikuláše v obci Týniště nad Orlicí?

málokdy (alespoň jednou do roka)

Hraje církev nějakou roli ve Vašem životě?

“Věřící jsem, ale církev je mi lhostejná.”

Myslíte si, že by Vaše návštěvy kostela měli být častější?

Ne

Myslíte si, že se církev dostatečně podílí na kulturním životě města? (pořádá akce různého typu...)

“Ne, nic jsem nezaznamenal.”

Jak hodnotíte činnost těchto lokálně aktivních obyvatel v rozvoji a kvalitě kultury obce? Hodnoťte pouze aktéry, které znáte.

Prosím zvolte číslo na stupnici 1 až 5, kdy 1 znamená nejnižší význam, 5 je s nejvyšším významem.

Starostka - Ing. Jana Galbičková 1

Předseda spolku přátel města TnO - Libor Koldinský 3

X

Ředitel kulturního centra - Mgr. Tomáš Kavka 3

Místní podnikatelka - Tereza Otavová 1

Zakladatel divadelního souboru U.F.O - Jiří Proche 4

Kapela Band-a-Ska - Michal Procházka 4

DDM Sluníčko ředitelka - Jana Kalousová 4

12) Místní patriotismus

Nachází se ve Vašem městě někdo nebo něco na co jste pyšní?

“Ve městě jsem pyšný na všechny, kteří nesedí doma a snaží se něco dělat. Ať už je to kultura, sport atd..”

Máte pocit, že pro Vás obec znamená něco jako “větší domov”, který Vám poskytuje oporu a důvěru a rád se sem vracíte?

Ne.

Příloha č. 4 Tabulka s kódy a kategoriemi

Kategorie a subkategorie	
Informační prostředky v obci	
	zpravodaj, čtu, tištěná forma
	sociální sítě
	plakáty
Kvalita informačních prostředků	
městský zpravodaj	nejkvalitnější
webové stránky	no coment
městský rozhlas	ujde
plakáty	užitečné
sociální sítě	spolu se zpravodajem nejlepší
Informovanost obyvatel	akcí je málo, informovat není složité
	informování je dostačující
	informování občanů okolních měst a vesnic o akcích je nedostačující a podceňované
Sportovní činnost v obci	
trávení volného času	rád jezdím na kole
	chodím ven s přítelkyní a kamarády
četnost sportovišť	nemohu nic namítnout
	jsem spokojen
absence sportovišť	plavecký bazén
Akce konané v obci - hodnocení, účast na akcích, absence akcí	
ruch obce	v obci to rozhodně nežije
	potenciál by tu na to byl
četnost návštěvy kulturních akcí	snažím se navštěvovat co nejvíce
	není tak složité chodit na všechny akce
	je jich tu bohužel málo
touha větší četnosti akcí	ano
absence akcí	akce, které rozproudí město

	více festivalů na více místech ve městě současně
	návštěvníci by si město prošli , zastavovali by se na místech, kde by je umělci bavili
spokojenost s kvalitou a úrovní akcí	to nejsem
aktéři organizování akcí	spolky/sdružení
znalost akcí a účast	Swingový festival J. Marčíka - ano
	Divadelní podzim - ano
	Tradiční posvícení - ano
	Silvestrovský ohňostroj - ano
	Týnišťská 10 - ne
	Cyklorally tour Juráška - ne
	Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska - ano
	Rozsvícení Vánočního stromu Mírové náměstí - ano
	Zasedání zastupitelstva - ne
	Loučení s létem - ano
	Pálení čarodějnic v Týništi n.Orl. - areál rampasport - ano
	Komunální volby - ano
Kvalita těchto akcí	
(1 - nejméně, 5 - nejvíce)	Swingový festival J. Marčíka - 3
	Divadelní podzim 4
	Tradiční posvícení 2
	Silvestrovský ohňostroj 1
	Týnišťská 10 (běh na 10 km) - neučastním se
	Cyklorally tour Juráška
	Rozsvícení Vánočního stromu Band-a-Ska 4
	Rozsvícení Vánočního stromu Týniště nad OrL. - mírové náměstí 1
	Zasedání zastupitelstva - neučastním se
	Komunální volby - 3
	Týnišťské loučení s létem - 1
	Pálení čarodějnic v Týništi n.Orl - areál rampasport 5

Dobrovolná činnost v obci	nevím
Občanská vybavenost	
vybavenost obce	kino, divadlo, restaurací a osvěžoven máme spoustu, knihovna
využívání a efektivita	kino v době multikin nemá smysl
	knihovna funguje dobře
	divadlo je připravené na akce velkých rozměrů
	že je tu nikdo nedělá je věc druhá
Angažovanost mladých lidí v kulturním životě	
angažovanost mladých lidí na kulturním dění	já se podílím
	moji vrstevníci ne
přínos mladé generace	jsou tu mladí lidé, kteří obci pomáhají
	organizují zajímavé akce pro lidi
	snaží se obec nezištně propagovat
	jsou tu také mladí lidé, kteří tu pořádají kulturní akce, ale jaké
	jsou z většiny financovány z městské kasy a pořádány za účelem vydělat co nejvíce peněz ne městu, ale nejmenovaným mladým lidem
Občanská společnost v obci - znalost sdružení a spolků, jejich hodnocení	
znalost spolků a jejich činnost	Band-a-Ska z.s. - kapela
	U.F.O. z.s. - divadelní soubor
	Kultuře na dosah z.s. - hodně špatný pokus o vytvoření produkčního týmu, spíše spolek, který jenom získává dotace
	Dům dětí a mládeže - pořádání akcí pro děti, zájmové činnosti pro děti
hodnocení činnosti spolků a sdružení	jsou tu spolky dobré i špatné
Občanská angažovanost a zájem o věci veřejné	
Občanská angažovanost v obci	pořádám kulturní akce
	působím v občanském sdružení
	účastním se voleb
	účastním se kulturních akcí

působnost ve spolku či sdružení	Band-a-ska z.s.
zasedání zastupitelstva	neúčastním se
volby	účastním se voleb
názor na výsledek posledních komunálních voleb	lidé v tomto městě a v této zemi rychle zapomínají
Vnímání ohniskových skupin a vytváření protiopatření ze strany obce	
Problémové skupiny v obci	jsme bezpečné městečko
osobní konflikt	ne
zaujatý postoj	nesetkal jsem se s nimi
vytváření protiopatření ze strany obce	ano
Církev v obci a její vnímání	
četnost návštěv	málokdy
role církve	věřící jsem, ale církev je mi lhostejn
zvýšení četnosti návštěv	ne
angažovanost církve v kulturním životě	nic jsem nezaznamenal
Hodnocení lokálních autorit	
hodnocení činnosti lokálně aktivních obyvatel 1- nejméně, 5 - nejvíce	Starostka - Ing. Jana Galbičková 1
	Předseda spolku přátel města TnO - Libor Koldinský 3
	Administrátor fary - ThDr. Zbigniew Żurawski
	Ředitel kulturního centra - Mgr. Tomáš Kavka 3
	Místní podnikatelka - Tereza Otavová 1
	Zakladatel divadelního souboru U.F.O - Jiří Proche 4
	Kapela Band-a-Ska - Michal Procházka 4
	DDM Sluníčko ředitelka - Jana Kalousová 4
Místní patriotismus	
Ztotožnění s obcí	nějaký vztah k městu nemám

hrdost na obec	jsem pyšný na všechny, kteří nesedí doma a snaží se něco dělat
	ať už je to kultura nebo sport atd.